

د کتاب شمیره: 63

دنوي کال لمانځل

او

د دوزخیانو له خاوندانو سره یې مشابهت

لیکوال:

عبدالله بن عبدالمعز الشافعي

ژباړه او ترتیب:

محمد بشیر مدني

کال : 1448هـ ق

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانوسره يې مشابېت

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانوسره يې مشابېت

ليکوال: عبدالله بن عبدالحميد الاثري

ژباړه او ترتيب: محمد بشير مدني

کال: ۱۴۴۸ هـ ق

د کتاب شمېره: ۶۳

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

- د ژباړونکي سريزه 1
- د ليکوال سريزه 2
- پيلامه 9
- لومړۍ ډله 9
- دويمه ډله 10
- درېيمه ډله 11
- د ميلادي نوي کال د لمانځلو د حرمت دلايل 18
- لومړۍ. د الله تعالی له کتاب څخه دلايل 18
- دوهم. د رسول الله ﷺ له سنتو څخه د حرمت دلايل 25
۱. قال النبي صلى الله عليه وعلى آله وسلم 25
۲. قال النبي صلى الله عليه وعلى آله وسلم 26
- 3- قال النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: 26
- ۴- له ثابت بن ضحاک رضي الله عنه څخه روايت دی چې 26
- 5- قال النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: 27
- ۶- له انس بن مالک رضي الله عنه څخه روايت دی چې 27
- د کفارو له مشابهت څخه يو بل زيان دا هم ديچي 30
- ۸- د يهودو، نصاراوو او مشرکانو سره د مخالفت په اړه د نبي ﷺ لارښوونې 33
۹. د کفارو سره د مخالفت په اړه د سلفو د امامانو ويناوې 35
- د شيخ ابن باز رحمه الله تعالی فتوی 44
- د شيخ ابن عثيمين رحمه الله فتوی 46
- د سعودي عربستان د دارالافتاء فتوی 50
- له کافرانو سره په ظاهري بڼه مشابهت 53
- د ليکوال پايله 54
- د ژباړونکي پايله 58

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

د منابعو فهرست..... 59

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانوسره يې مشابېت

بسم الله الرحمن الرحيم

-اې زموږ ربه! له موږ څخه يې قبول کړه، بېشکه ته ښه اوږېدونکي او په هر څه پوه يې.
اې الله! زما ټول عملونه ښک او صالح وگرځوه، او يوازې د خپلې رضا لپاره يې خالص وگرځوه.
اې الله! د دې کتاب له لارې يې ليکوال، لوستونکي، اوږېدونکي او خپروونکي ته يې گټور وگرځوه.
اې الله! قبول يې کړې.

د نوي کال لمانځل او د دوزخیانو له خاوندانو سره یې مشابهت

د نوي کال لمانځل او د دوزخیانو له خاوندانو سره یې مشابهت

يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ¹

ژباړه:

-اې زموږ قومه! د الله بلونکي ته لبيک ووايئ او پر هغه ايمان راوړئ، الله به ستاسو ځينې گناهونه دروبځني او تاسو به له دردناک عذاب څخه وژغوري. او څوک چې د الله د بلونکي بلنه ونه مني، هغه په ځمکه کې د الله له نيولو څخه نه شي خلاصېدای او له هغه پرته به ورته هېڅ ملاتړي نه وي؛ همدا کسان په څرگنده گمراهۍ کې دي.

¹ - سورة الأحقاف: الآيتان ٣١-٣٢

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانوله خاوندانوسره يې مشابېت

د کتاب د خپرولو او کتاب پېژندنې معلومات

د قاسم خپرندويه او وېش اداره، ۱۴۲۳ هـ

د ملک فهد ملي کتابتون د فهرست له مخې:

الأثري، عبدالله عبد الحميد

د کتاب نوم:

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانوله خاوندانوسره يې مشابېت

د چاپ ځای: رياض

د کتاب شمېر: ۷۲ مخونه

اندازه: ۱۲ × ۱۷ سانتي متره

ISBN: ۹۹۶-۵۶۸-۲

موضوعات:

۱. په اسلام کې د دوستۍ او بې زاريو اصول

۲. وعظ او ارشاد

د ثبت شمېره: ۵۲۲/۲۳

د چاپ حق: محفوظ دی؛ خو هر څوک چې غواړي کتاب په وړيا توګه چاپ او توزیع کړي،

اجازه لري، او الله تعالی دې ورته غوره اجر ورکړي.

چاپ: لومړی چاپ، محرم ۱۴۲۳ هـ

پته: رياض، د ملک فهد سړک، د تلویزیون سړک جنوبي برخه

د مکتوبونو پته: پوسټي کوډ: ۱۱۴۴۲ / ص.ب: ۶۳۷۳ / ټیلیفون: ۴۰۹۲۰۰۰ / فاکس:

۴۰۳۳۱۵۰ / برېښنالیک: sales@dar-alqassem.com / وېب پاڼه: www.dar-alqassem.com:

alqassem.com

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

د ژباړونکي سرېزه

-الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا محمد، وعلى آله وأصحابه أجمعين.

اما بعد:

-د اسلام مبارک دين د انسان د ژوند ټولې چارې په روښانه ډول بيان کړې دي او مسلمان ته يې د عقيدې، عبادت، اخلاقو او ټولنيز ژوند په اړه څرگندې لارښوونې کړې دي. له همدې امله مسلمان بايد په خپلو ديني چارو کې د قرآن کریم او د رسول الله ﷺ له سنتو څخه پيروي وکړي او له هغو کړنو څخه ځان وساتي چې د اسلام له لارښوونو سره په ټکر کې وي.

-د ميلادي نوي کال لمانځل په ډېرو اسلامي ټولنو کې د يوې عادي ټولنيزې او تفريحي چارې په توګه دود شوي دي، خود دې موضوع په اړه د اسلامي شريعت له نظره جدي بحث او څېړنې ته اړتيا شته. په ځانګړې توګه، د کافرانو له ځانګړو ديني او مذهبي مراسمو سره د مسلمانانو د مشابېت، ګډون او لمانځنې مسئله د قرآن کریم، نبوي سنتو او د سلف صالحينو د لارښوونو په رڼا کې د پام وړ موضوع ده.

-په دې رساله کې هڅه شوې چې د ميلادي نوي کال د لمانځلو مسئله د قرآن کریم له آيتونو، د رسول الله ﷺ له احاديثو، د سلفو د امامانو له ويناوو او د معاصرو علماوو له فتاوو څخه په استفادې وڅېړل شي. همدارنګه د کافرانو له مشابېت څخه د مسلمانانو د ساتنې اهميت او د يهودو، نصاراوو او مشرکانو له ځانګړو دودونو سره د مخالفت په اړه د نبوي لارښوونو يادونه شوې ده.

-د دې ليکنې موخه د مسلمانانو ترمنځ د ديني پوهاوي پياوړتيا، د اسلامي هويت ساتنه او د هغو دودونو په اړه د شرعي حکم روښانه کول دي چې د مسلمانانو له ديني لارښوونو سره تړاونه لري.

له الله تعالى څخه غواړم چې دا هڅه خالصه د خپلې رضا لپاره وګرځوي، موږ ټولو ته د حق د پېژندلو او د هغه د پيروي کولو توفيق راکړي، اوله هر هغه څه مووساتي چې د هغه له دين سره په ټکر کې وي.

وما توفيقي إلا بالله، عليه توکلت وإليه أُنِيب.

په درنښت / محمد بشير مدنی

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

د ليکوال سريزه

- ټوله ستاينه د ټولو مخلوقاتو د پالونکي الله لپاره ده؛ هغه چې ډېر مهربان او رحم کوونکی دی، د قيامت د ورځې مالک دی او د لومړنيو او وروستنيو خلکو معبود دی. هغه ذات چې موږ ته يې دين بشپړ کړ، هغه يې پر ټولو ملتونو او دينونو غالب کړ، اسلام يې زموږ لپاره د دين په توگه خوښ کړ او پر موږ يې خپل نعمت بشپړ کړ. الله تعالى موږ سره د بريا، واکمنۍ او پر ځمکه د خلافت وعده کړې ده؛ البته هغه مهال چې موږ خالص توحيد پوره کړو او د اسلام له لارښوونو سره سم عمل وکړو، لکه څنگه چې الله تعالى موږ ته امر کړی دی.

- درود او سلام دې وي د هغه پر امانتدار رسول، محمد بن عبدالله ﷺ، چې د ټولو پيغمبرانو خاتم، د توحيد پالو امام، د متقيانو مشر او د قيامت په ورځ د ستايل شوي مقام خاوند دی. الله تعالى هغه د زېري ورکوونکي، وېروونکي او د سمې لارې لارښود په توگه راولېږي؛ د هدايت او ايمان په وسيله يې خلکو ته د حق لاره وښوده او قرآن کریم يې پرې نازل کړ.

- رسول الله ﷺ د مشرکانو او د بتانو د عبادت کوونکو له لارې سره مخالفت کړی او موږ ته يې هم د دوزخيانو او تاوانيانو له لارې څخه د مخالفت لارښوونه کړې ده. هغه موږ ته امر کړی چې د گمراهانو له لارې څخه ځانونه وساتو. درود او سلام دې وي د هغه پر پاکو او سپېڅلو اهل بيتو، روښانه او نېکو صحابه وو او پر ټولو هغو توحيد پالو او مجاهدينو چې تر قيامت پورې د هغه پيروي کوي.

اما بعد :

- اې مسلمان وروره! الله تعالى دې پر موږ او تا رحم وکړي، پوه شه چې له بده مرغه نن ورځ ډېر مسلمانان - پرته له هغو چې الله تعالى پرې رحم کړی - د خپل ستر دين او د خپل کریم رب له کتاب څخه په غفلت کې دي. هغوی د خپل لارښود او زېري ورکوونکي پيغمبر ﷺ له سنتو سره کمه مينه لري.

- ته وينې چې ډېر خلک د شيطان د قدمونو پيروي کوي او د هغه په جالونو کې لوېږي. هغوی په ډېرو چارو کې خپل دښمنان، يهود او نصاری، تقليدوي، له هغوی سره مشابېت کوي او د هغوی پر لاره روانېږي.

- هغوی د دنيا د ژوند په خوندونو، لوبو او ساعتېرۍ پسې ډېر ژر روان شوي دي، خود الله تعالى د کلمې د لوړولو او د هغه په لار کې د هڅې او مبارزې له لارې څخه يې مخ اړولی دی. له همدې

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

امله الله تعالى پر هغوی ذلت او کمزوري مسلطه کړه، دښمنان پرې برلاسي شول اوله هر لوري يې را چاپېر کړل.

د الله تعالى د دښمنانو د اغېز او چاپېرېدونکې د مسلمانانو د ژوند په بېلابېلو برخو کې ليدل کېږي. د هغوی د هېوادونو د حکومتونو نظامونه د خپلو دښمنانو له سياستونو سره ورته شوي دي، قضايي نظامونه يې د هغوی له قوانينو سره برابر شوي او تعليمي نظامونه يې د الله تعالى له شريعت سره په مخالفت کې او د خپلو دښمنانو له طريقو سره په موافقت کې روان دي.

د دوی ټولنيز ژوند او ټولنيزې چارې هم د خپلو دښمنانو ژوند تقليد گرځېدلی دی. له هغوی سره يې بشپړه دوستي او وفاداري پيدا کړې، په داسې حال کې چې له خپلو مؤمنو اورښتینو مسلمانانو سره يې بېزاري غوره کړې ده؛ هغه مؤمنان چې د دوی خیر غواړي او د عزت، خپلواکۍ او سرلورۍ لارې ته يې رابولي.

-او همدارنگه پوه شه چې د شريعت حکيم قانون د مسلمان او اسلامي ټولنې لپاره د خپلواک هویت او ځانگړي شخصیت پر جوړولو او ټاکلو يې ډېر ټينگار کړی دی؛ داسې خپلواک شخصیت چې په خپل وجود، عقیده، چلند او ظاهري بڼه کې له نورو څخه بېل وي او سرچينه يې اسلامي شريعت وي.

-د دې موخه دا ده چې مسلمانې اسلامي ټولنې خپل مسؤوليت او د رهبرۍ رول په سمه توگه ترسره کړي او د الله تعالى کلمه يې لوړه کړي. شريعت مسلمان ته دا لارښوونه هم کوي چې د هېچا تابع او بې اختياره پيرونه وي، بلکې په خپل فکر، پوهه او درک سره پرېکړه وکړي اوله نورو څخه له پوهې او بصيرت پرته وړند تقليد ونه کړي.

-د دې خبرې څرگند دليل هغه وينا ده چې رسول الله ﷺ حضرت عمر بن الخطاب رضي الله عنه ته وکړه، کله چې رسول الله ﷺ هغه وليد چې له تورات څخه يې څه لوستل:

«وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ؛ لَقَدْ جِئْتُكُمْ بِهَا بَيْضَاءَ نَفِيَّةً، لَا تَسْأَلُوهُمْ عَنْ شَيْءٍ، فَيُخْبِرُوكُمْ بِحَقِّ فَتَكْذِبُوا بِهِ، أَوْ بَبَاطِلٍ فَتَصَدِّقُوا بِهِ، وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ؛ لَوْ أَنَّ مُوسَى كَانَ حَيًّا مَا وَسَعَهُ إِلَّا أَنْ يَتَّبِعَنِي»²

ژباړه:

-قسم په هغه ذات چې زما ژوند د هغه په لاس کې دی! ما تاسو ته داسې روښانه او پاک دين

² - حديث حسن رواه الامام احمد في مسنده .

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

راوړی دی چې هېڅ شک او گډوډي پکې نشته. له هغوی څخه د هېڅ شي پوښتنه مه کوئ؛ ځکه کېدای شي هغوی تاسو ته د حق خبره وکړي، خو تاسو يې دروغ وگئ، يا د باطل خبره وکړي او تاسو يې رښتيا وگئ. قسم په هغه ذات چې زما ژوند د هغه په لاس کې دی! که موسی عليه السلام هم ژوندی وای، پرته له دې چې زما پيروي وکړي، بل انتخاب به يې نه درلود.

-له همدې امله رسول الله ﷺ مسلمانان د اهل کتابو او نورو کافرانو د عاداتو او رواجونو له خپلولو څخه منع کړل، له هغوی سره يې د مخالفت امر وکړ او په دې اړه يې ټينگار وکړ چې مسلمان بايد په خپل ديني هويت، عقیده، اخلاقو او ځانگړو اسلامي ارزښتونو کې له نورو څخه بېل وي.

-رسول الله ﷺ د يهودو او نورو خلکو له طريقو سره په ډېرو چارو کې مخالفت کړی و؛ تردې چې د مدينې يهودانو وويل: مَا يُرِيدُ هَذَا الرَّجُلُ أَنْ يَدَعَ مِنْ أَمْرِنَا شَيْئًا إِلَّا خَالَفَنَا فِيهِ.³

ژباړه: دا سړی چې زموږ په چارو کې هر څه ويني، غواړي چې له هېڅ يوه شي سره مو موافق نه شي، بلکې په هغه کې زموږ مخالفت وکړي.

-نونن ورځ مسلمانان له دې ذلت، کمزورۍ او د دښمنانو له غلبې څخه هغه وخت خلاصېدای شي چې خپل ستردين ته په رښتيني توگه راوگرځي او د هغه تعليمات په خپل ژوند کې عملي کړي؛ هماغه دين چې د مسلمانانو پخوانيو سترو مشرانو او نیکونو د هغه په وسيله پر نړۍ برلاسي پيدا کړې وه.

-د دې ستردين له مهمو ځانگړنو څخه يوه دا ده چې د ټولو انسانانو لپاره دی. همدارنگه دا يو بشپړ او جامع دين دی چې د ژوند ټولې برخې رانغاړي. دا دين د هروخت او هرځای لپاره د اصلاح او لارښوونې وړتيا لري او د پخوانيو ټولو شريعتونو خاتمه کوونکی او ناسخ دی.

-الله تعالی فرمايي: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾⁴

ژباړه: او موږ ته يوازې د ټولو خلکو لپاره د زېري وړکوونکي او وېروونکي په توگه رالېږلی يې، خو ډېری خلک نه پوهېږي.

³ - رواه مسلم.

⁴ - سورة سبأ، الآية: ۲۸.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

او الله تعالى فرمايي: ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا﴾⁵

ژباړه: هماغه الله دی چې خپل رسول يې له هدايت او حق دين سره رالېږلی، ترڅو هغه پرتولو دينونو غالب کړي، او د شاهد په توگه الله بس دی.

-الله تعالى فرمايي: ﴿يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١﴾ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾⁶

ژباړه: اې اهل کتابو! يقيناً تاسو ته زموږ رسول راغلی، چې د کتاب ډېر هغه مطالب درته څرگندوي چې تاسو پټول او له ډېرو نورو څخه تېرېږي. يقيناً تاسو ته د الله له لوري یو نور او روښانه کتاب راغلی دی. الله تعالى د همدې په وسيله هغه کسان د سلامتيا او نېکمرغۍ لارو ته هدايت کوي چې د هغه رضا غواړي، او د خپل حکم په اجازه يې له تيارو څخه رڼا ته راباسي او نېغې لارې ته يې هدايت کوي.

-که د اسلام د دې ستردين مقام او ځانگړتيا همداسې وي، نو دا به د هغه د پيروانو او د اسلام د منسوبينو لپاره څومره د شرم او افسوس خبره وي چې د هر چا خبره ومني او د اسلام له دښمنانو څخه په هره څه کې تقليد وکړي؛ حال دا چې هغوی تر مسلمانانو هم ټيټ دي. په الله قسم، دا په دنيا او د قيامت په ورځ له څرگند زيان او تاوان پرته بل څه نه دي.

-کله چې اسلام له نورو دينونو او مذهبونو څخه ځانگړی او بېل دين دی، نو د مسلمانانو له نورو خلکو څخه بېلول يې هم د شريعت د حکيم قانون له مهمو موخو څخه دي. شريعت په دې اړه ډېر ټينگار کړی او مسلمانان يې هڅولي چې خپل ځانگړی اسلامي هويت وساتي.

-له همدې امله د شريعت په احکامو کې په پراخه کچه داسې لارښوونې راغلي چې مسلمانان له کافرو قومونو سره له مشابېت، د هغوی له ږوند تقليد او پیروۍ، په باطلو چارو کې له هغوی سره له موافقې او په هر ډول د هغوی له تابع کېدو څخه منع کوي. ځکه چې مسلمان بايد خپل ديني هويت، عقیده، اخلاق او ځانگړي اسلامي ارزښتونه وساتي.

⁵ - سورة الفتح، الآية: ٢٨.

⁶ - سورة المائدة، الايتان: ١٥، ١٦.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-له کفارو سره مشابهت په عمومي ډول د مسلمانانو په ژوند کې له ډېرو خطرناکو موضوعاتو څخه دی، په ځانگړې توگه په اوسني عصر کې؛ ځکه موږ د سپوږمکۍ او نړيوالو تلویزيوني چينلونو په داسې زمانه کې ژوند کوو چې ټوله نړۍ يې د يوه واړه کلي په څېر سره نږدې کړې ده. د نړۍ بېلابېلې سيمې او خلک يې په داسې ډول سره نښلولي چې پخوا يې ساری نه ليدل کېده.

-له کفارو سره مشابهت د دې لامل کېږي چې انسان وروړوله هغوی سره مينه او علاقه پيدا کړي، د هغوی تابع شي، ورسره دوستي او وفاداري وکړي او په وړاندې يې تسليم شي. وروسته د هغوی د دينونو، عاداتو، چلندونو، اخلاقو او کړنو په اړه هم متاثر کېږي او هغه باطلې او فاسدې طريقې چې هغوی پرې روان دي، ورته د منلو وړ گرځي.

بيا انسان د هغه سخت اخطار لاندې راځي چې رسول الله ﷺ ورکړی دی: **مَنْ تَشَبَهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ** ⁷

-د دې موضوع له مهمو بېلگو څخه يوه هغه چاره ده چې په اوسني وخت کې د مسلمانانو ترمنځ په پراخه کچه خپره شوې ده او هر کال يې د خپرېدو ساحه په ډېرو اسلامي هېوادونو کې لا پراخېږي؛ هغه عبارت ده له: **دنوی ميلادی کال لمانځل او دوزخيانو سره يې مشابهت** : نومېږي چې :

-د حق د څرگندولو او بيانولو په موخه مې هڅه کړې چې د دې ناسم او باطل اخترد حرمت او نه جواز په اړه شته دلايل راټول کړم او په ساده او اسانه اندازې وړاندې کړم، ترڅو لوستونکي وکولای شي موضوع په روښانه توگه درک کړي.

-زما هڅه دا ده چې موضوع داسې روښانه کړم چې د دې مسئلې په اړه د لوستونکي پوهه د متخصصو کسانو ترکې محدود نه وي، بلکې هر لوستونکي وکولای شي مطلب په اسانه درک کړي. د دې ټولو هڅو موخه دا ده چې هغه ستونزه روښانه شي چې په اوسني عصر، يعنې د پرديتوب او بې لارۍ په دې زمانه کې، ډېر مسلمانان ورسره مخ دي.

همدارنگه، دا ليکنه د امت لپاره د نصيحت په موخه ده؛ په داسې زمانه کې چې رښتيني نصيحت کوونکي کم شوي دي. له دې څخه موخه دا هم ده چې مسلمانانو ته خبردارۍ ورکړل شي چې له کفارو سره مشابهت کول ښايي په پټه توگه له هغوی سره د مينې، دوستۍ او وفادارۍ لامل شي.

⁷ - صحيح؛ امام احمد په خپل مسند او ابو داود په خپل سنن کې روايت کړی دی.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانوسره يې مشابهت

په پايله کې، دا چاره د هغه اسلامي شخصيت د له منځه تلوسبب کېدای شي چې اسلام يې مسلمانانوته ورکړی اود هغه د ساتنې او پياوړتيا غوښتنه يې کړې ده.

-الله تعالی په خپل عزتمند کتاب کې فرمايې: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهِ فَيُضْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ ۝﴾⁸

ژباړه:

-اې هغو کسانو چې ايمان موراوړی دی! يهوديان اونصارى دوستان او ملاتړي مه نيسئ؛ دوى يود بل دوستان او ملاتړي دي. اوله تاسو څخه چې څوک له هغوى سره دوستي وکړي، نوهغه له هماغوى څخه دی. بېشکه الله تعالى ظالم قوم ته هدايت نه کوي.

-نوته به هغه کسان ووينې چې په زړونو کې يې ناروغي ده، له هغوى سره د دوستۍ په لور په بېره روان دي او وايي: «موږ وېره لرو چې کومه پېښه او بد حالت به موږ ته راوړسېږي.» نو کېدای شي الله تعالى فتحه راوړي، يا له خپل لوري کومه پرېکړه او امر راوړي؛ بيا به هغوى پر هغه څه چې په خپلو زړونو کې يې پټ کړي وو، پېښمانه شي.

-حذيفه بن اليمان رضي الله عنه ويلي دي: لِيَحْذَرُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكُونَ يَهُودِيًّا أَوْ نَصْرَانِيًّا وَهُوَ لَا يَشْعُرُ، لِهَذِهِ الْآيَةِ.»

ژباړه:

-هريو له تاسو څخه دې له دې څخه ځان وساتي چې په ناپوهۍ او بې خبرۍ سره داسې حالت ته ورسېږي چې د يهودي يا نصراني په څېر شي؛ ځکه چې دا آيت د دې موضوع په اړه سخت خبردارۍ ورکوي.

-له الله عزوجل څخه غوښتنه کوم چې هغه هدايت او حق دين چې خپل پيغمبر ﷺ سره يې رالېږي، پرتولو دينونو غالب کړي؛ که څه هم مشرکان ناخوښه وي، اود شرک، کږې لارې او دفساد خاوندان مات او کمزوري کړي.

⁸ - سورة المائدة، الايتان: ۵۱، ۵۲.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

-همدارنگه له الله تعالى څخه غواړم چې ټولو مسلمانانو ته توفيق ورکړي، څو په هره کوچنۍ او لويه برخه کې د خپل پيغمبر ﷺ له هدايت څخه پيروي وکړي، او هغوی نه گمراهان وگرځوي او نه د نورو د گمراه کولو سبب.

-اې الله! زموږ نيتونه اصلاح کړه، زموږ عملونه يوازې د خپل کريم ذات لپاره خالص وگرځوه، او موږ ته د هغو چارو د ترسره کولو توفيق راکړه چې ته يې خوښوې او پرې راضي کېږي.

اللهم آمين.

ليکوال

د خپل ډېربښونکي رب د رحمت هيله من،

ابو محمد عبدالله بن عبدالحميد بن عبدالمجيد آل إسماعيل الاثري

د استانبول اوسېدونکی؛ الله تعالى د ورته عفو وکړي.

د ۱۴۲۲ هـ کال د محرم لومړۍ ورځ.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

پيلامه

-په دې زمانه کې چې مسلمانانو ته کوم ستر مصيبتونه او ستونزې پېښې شوې دي، له هغو څخه يوه لويه ستونزه دا ده چې مسلمانان د دوزخ د خاوندانو؛ يعنې يهودو، نصاراوو، مجوسيانو، بت لمانځونکو او نورو کافرو دينونو له پيروانو سره مشابېت کوي او د هغوی پيروي کوي. الله تعالی دې مرسته وکړي.

-تر دې اندازې چې د ډېرو مسلمانانو په اړه د رسول الله ﷺ دا خبره پوره شوې ده:

«لَتَتَّبِعَنَّ سَنَنْ مَنْ قَبْلَكُمْ شِبْرًا بِشِيرٍ، وَذِرَاعًا بِذِرَاعٍ؛ حَتَّى لَوْ سَلَكَوا جُحْرَ ضَبٍّ لَسَلَكَتُمُوهُ، قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى؟ قَالَ: قَمَنْ؟»⁹

يعنې: تاسو به خامخا د هغو خلکو د طريقو او لارو پيروي کوئ چې له تاسو څخه مخکې تېر شوي دي؛ گام په گام او لاس په لاس، تر دې چې که هغوی د ځمکې سوري ته هم ننوتلي وي، تاسو به هم ورپسې ننوځئ. موږ وويل: اې د الله رسوله! ايا مطلب دې يهود او نصارا دي؟ هغه ﷺ وفرمايل: نوله هغوی پرته نور څوک دي؟

يعنې: مطلب دا دی چې له يهودو او نصاراوو پرته د نورو خلکو په اړه هم دا حکم د عبرت وړ دی.

په يوه بل روايت کې راغلي: حَتَّى لَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ جَامِعُ أُمَّهُ بِالطَّرِيقِ؛ لَفَعَلْتُمُوهُ»¹⁰

الله اکبر، الله اکبر! دا هماغه لارې او طريقې دي چې رښتيني او صادق رسول ﷺ له مخکې پرې خبر کړی يو.

-نن ورځ حالت دې کچې ته رسېدلی چې د اسلام له نوم سره د منسوبو ډېرو کسانو او د نورو کافرو دينونو د پيروانو ترمنځ توپير کول ډېر ستونزمن شوي دي او دغه خلک په څو ډلو وېشل شوي دي:

لومړۍ ډله:

-يوې ډلې له خپل دين څخه په بشپړه توگه مخ اړولی دی. هغوی د خپلو خواهشاتو او نفساني غوښتنو پيروي کوي او خپل ژوند يې بې هدفه کړی دی. له دين څخه يې يوازې نوم پاتې دی او د دين له نښو او شعایرو څخه يې يوازې ظاهري بڼه پاتې ده.

⁹ - رواه البخاري ومسلم.

¹⁰ - صحيح: رواه الحاكم في مستدرکه.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

دوی يا د تکبر، ځان لوړ گڼلو اود مسلمانانو د سپکاوي له امله له دين څخه مخ اړولی، اود باطل له خلکو اود دين له دښمنانو سره يې دوستي او ملگرتيا غوره کړې ده؛ او يا يې د دنيا په چارو کې دومره بوختيا او مشغوليت پيدا کړی چې د دنيا د فاني مال او گټې د ترلاسه کولو لپاره يې هر څه هېر کړي دي.

-له بده مرغه، دا ډول خلک ډېر دي. دوی يوازې د خپلو نومونو او نسبونو له مخې مسلمانان بلل کېږي، خو په عمل او حقيقت کې له اسلام سره ډېره اړيکه نه لري.

دويمه ډله :

-بله ډله هغه کسان دي چې پر حق دين او سمې لارې په ټينگ پاتې کېدونه دی تو انیدلي، پرکومه چې د اسلام غوره لومړنيو نسلونو، يعنې صحابه کرامو رضي الله عنهم، ژوند کاوه.

-ځکه دوی فکر کوي چې پر حق ټينگ پاتې کېدل به ډېرې سختې ولري، له ډېرو خلکو او ملگرو څخه به بېلېدل غواړي اود حق خبره کول به ورته ترڅه او ستونزمنه وي.

-نوهڅه يې کړې چې حق او باطل سره گډ کړي، د صحيح اسلام او نورو افکارو ترمنځ يو منځنی حالت رامنځته کړي او داسې اسلام وړاندې کړي چې يوازې نوم يې اسلام وي، ترڅو د ناپوهانو له غوښتنو او خواهشاتو سره برابري او هغوی راضي کړي.

-د دې لپاره يې د قرآن کریم آيتونه، نبوي احاديث او شرعي احکام له خپل اصلي مفهوم څخه اړولي، او په داسې معناوې تفسير کړي چې د هغوی له اصلي مقصد سره سمون نه لري.

-همدارنگه، دوی د دوزخ له خاوندانو، يهودو، نصاراوو او عجمو (کافرو) سره په ډېرو هغو چارو کې مشابهت کړی چې د هغوی له عاداتو، ظاهري بڼو، جامو، ژوندانه او ټولنيزو طريقو سره تړاو لري.

-دا ډله هم ډېره ده، ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم .

-موږ هېڅ شک نه لرو چې دوی د هغه «غثاء» له ډلې څخه دي چې رسول الله ﷺ يې يادونه کړې ده: **بَلْ أَنْتُمْ يَوْمِنِذٍ كَثِيرٌ، وَلَكِنَّكُمْ غُثَاءٌ كَغُثَاءِ السَّيْلِ** «¹¹

يعنې: بلکې په هغه وخت کې به تاسو ډېر ياست، خود سيلاب د ځگ او کثافاتو په څېر به ياست.

¹¹ - صحيح: رواه الإمام أحمد في مسنده.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

که څه هم د دوی ډېر کسان په ظاهري بڼه مسلمانان ښکاري، او کېدای شي د دعوت، دين او د مسلمانانو د مصلحت لپاره د هغې بڼه هم ولري؛ خو حقيقت دا دی چې د رسول الله ﷺ له سنتو او هدايت پرته د نورو خلکو لارې او طريقې تعقيبوي او د هغوی تگلاره د نبوي هدايت خلاف ده. دوی هغه کسان نه دي چې دين به د دوی په وسيله بريالی او پياوړی شي، که څه هم شمېر يې ډېر وي او د نړۍ په بېلابېلو سيمو کې د دوی په څېر خلک ډېروي.

درېيمه ډله:

- درېيمه ډله هغه کسان دي چې الله تعالی يې حق ته هدايت اولارښوونه کړې، قدمونه يې پر حق ټينګ کړي او د خپل دين پر لار يې ثابت کړي دي.

- نو دوی د الله تعالی کتاب کلک نيولی او په هغه څه ټينګ پاتې شوي دي چې رسول الله ﷺ پرې خپل امت پرېښی دی.

- هغوی د هدايت او د حق دين لار په ټينګه نيولې ده، نه ترې بېلېږي او نه يې بدلوي، سره له دې چې له فشارونو او ستونزو سره مخ کېږي. دوی به تر هغه په همدې لار روان وي، خو له رسول الله ﷺ سره په حوض کې ملاقات وکړي.

- همدا کسان د حق خاوندان، بريالی ډله او نجات موندونکې ډله ده. دوی د هغې ډلې خلک دي چې رسول الله ﷺ يې په اړه فرمايلي دي: لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ لَا يَضُرُّهُمْ مِنْ خَدْلِهِمْ؛ حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَذَلِكَ ¹²

يعني: زما له امته به يوه ډله تل د حق پر لاره ټينګه ولاړه وي؛ د هغو کسانو مخالفت او بې پامي به ورته هېڅ زيان ونه رسوي چې هغوی يوازې پرېږدي، تردې چې د الله تعالی امر راشي او دوی همداسې د حق پر لاره ولاړ وي.

- د دې ډلې درېيمه برخه. الله تعالی دې موږ هم له هغوی څخه وگرځوي. د نجات، بريا او کاميابۍ خاوندان دي. دوی له کفارو سره له مشابهت څخه تر ټولو لرې خلک دي؛ ځکه کفار د دې وړ نه دي چې مسلمانان د هغوی تقليد وکړي. بلکې د عزت وړ خبره دا ده چې نور خلک د مسلمانانو، د هغوی د دين او د اسلام د سترو احکامو پيروي وکړي او له مسلمانانو سره مشابهت وکړي؛ ځکه عزت يوازې د الله، د هغه د رسول ﷺ او مؤمنانو لپاره دی.

¹² - رواه البخاري ومسلم.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

-خو لومړۍ ډله . الله تعالى دې موږ له هغوی څخه وساتي . د تاوان او پېښېمانۍ خاوندان دي . هغوی د ذلت او سپکاوي په حالت کې ژوند کوي ، ژوند يې له سختۍ او تنگۍ سره مخ وي او د قيامت په ورځ به په ړوند حالت کې راپاڅول کېږي . که ژر تر ژره توبه ، الله تعالى ته رجوع ، رښتيني بېرته ستنېدنه او د ايمان نوي کول ونه کړي ، نو د هغوی پای به د دوزخ اوروي .

-دويمه ډله هغه کسان دي چې موږ په دې ليکنه کې هغوی ته متوجه کېږو او غواړو هغوی ته نصيحت وکړو چې الله تعالى ته بېرته راوگرځي او د هغه پر نېغه لار روان شي ؛ هغه لار چې د هغو خلکو لار ده چې الله تعالى پرې خپل نعمت لورولی دی ، يعنې د پيغمبرانو ، صديقانو ، شهيدانو او نېکو خلکو لار ؛ او دا خلک څومره غوره ملګري دي .

-همدارنگه هغوی ته خبردارۍ ورکړو چې د دوزخ د خاوندانو د خواهشاتو پيروي ونه کړي او له هغوی سره مشابېت ونه کړي . ځکه د دغو خلکو ډېر کسان له کفارو څخه د ناپوهۍ ، کمې پوهې ، کمزوري ايمان او د بصيرت د نشتوالي له امله تقليد کوي . هغوی داسې څوک نه مومي چې حق ورته وښيي او د سمې لارې لارښوونه ورته وکړي .

-له کفارو سره د مشابېت له هغو بېلګو څخه چې موږ يې په دې ليکنه کې څېړو ، د نوي کال لمانځل دي ، چې د «کريسمس» په نوم هم يادېږي . په دې ورځ نصارا جشن او مراسم ترسره کوي ، او الله تعالى د هغوی په اړه فرمايلي دي : ﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ﴾¹³

ژباړه: په يقين سره ، هغه کسان کافران شوي چې وايي: بېشکه الله هماغه مسيح ، د مريم زوی دی .»

او الله تعالى فرمايي : ﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ﴾¹⁴

ژباړه: بېشکه هغه کسان کافران شوي چې وايي: الله د درېيو له درېيم څخه دی .

-هغوی په خپل له ځانه جوړکړي اخترکې جشن نيسي او د مسيح عليه الصلاة والسلام په اړه په دې ورځ دروغ او بې اساسه خبرې کوي ؛ حال دا چې مسيح عليه السلام له دغو ټولو چارو څخه بېزاره دی . هغوی په دې اخترکې داسې فحشا ، ناوړه او ناروا کړنې ترسره کوي چې د عيسی عليه السلام او يا د نورو ټولو پيغمبرانو عليهم الصلاة والسلام له شريعتونو سره هېڅ ډول تړاو نه لري .

¹³ - سورة المائدة ، الآية : ١٧ .

¹⁴ - سورة المائدة ، الآية : ٧٣ .

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانوسره يې مشابېت

-په دې وخت ډېر ځله داسې شپني محفلونه او گډې مېلې جوړېږي چې پکې گډه نڅا، سندرې، شراب څښل او نورې ناروا کړنې ترسره کېږي؛ اود دې ټولوناوره کارونو شمېر دومره ډېر دی چې دلته يې د ټولويادول ممکن نه دي.

-دوی دا ټول کارونه، د خپل گومان له مخې، د مسيح عليه السلام د لمانځنې اود هغه د زېږېدنې د ياد په نوم ترسره کوي؛ حال دا چې مسيح عليه السلام له دې ټولو کړنو څخه بېزاره دی، دا کارونه نه مني او نه پرې راضي دی.

-له دې پرته، هغوی په خپلو مراسمو کې خپلې ناسمې عقيدې هم څرگندوي؛ لکه الله تعالى ته د زوی يا پلار نسبت ورکول. الله تعالى له دې خبرې څخه ډېر لور او پاک دی. او د الله تعالى د پيغمبر عيسى عليه السلام لپاره د الوهيت دعوه کول.

-عيسى عليه السلام به د قيامت په ورځ د ټولو مخلوقاتو په وړاندې له دغو خلکو څخه خپله بېزاري څرگنده کړي، کله چې الله تعالى له هغه څخه د دغو عقايدو په اړه پوښتنه وکړي:

﴿وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالِ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۝ مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾¹⁵

ژباړه:

-او هغه وخت چې الله وفرمايل: «اې عيسى د مريم زويه! ايا تا خلکو ته ويلي وو چې ما اوزما مور له الله پرته دوه معبودان ونيسي؟» عيسى وويل: «ته پاک يې! ما ته دا نه ښايي چې داسې خبره وکړم چې زما حق نه وي. که ما دا خبره کړې وای، نو ته به خامخا پوهېدلای. ته په هغه څه پوهېږې چې زما په زړه کې دي، خوزه په هغه څه نه پوهېږم چې ستا په ذات کې دي. بېشکه ته په ټولو پټو چارو ښه پوه يې.

-ما هغوی ته له هغه څه پرته بل څه نه دي ويلي چې تا راته امر کړی و؛ هغه دا چې: يوازې د الله عبادت وکړئ، چې زما اوستاسورب دی. او تر هغه چې زه د هغوی په منځ کې وم، زه د هغوی

¹⁵ - سورة المائدة، الايتان: ۱۱۶، ۱۱۷.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

څارونکي وم؛ خو کله چې تازه له هغوی څخه واخيستم، نو ته پخپله د هغوی څارونکي وې، او ته پر هر څه ښه شاهد يې.»

-دغه ناسې دعوي او بې اساسه عقيدې، چې الله تعالی يې هېڅ دليل نه دی نازل کړی، د سالمو انسانانو طبيعت او پاک فطرت يې نه مې؛ بلکې حتی ځمکه، اسمانونه او کلک غرونه هم د داسې خبرو د دروندوالي له امله د انکار او سخت غبرگون وړ دي.

-الله تعالی د دغه حالت په بيان کې فرمايي:

﴿وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ۚ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ۚ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۚ أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ۚ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۚ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۚ إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَنِ عَبْدًا ۚ لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ۚ وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ۚ﴾¹⁶

ژباړه:

-او هغوی وويل: رحمان اولاد نيولی دی. په يقين سره، تاسو يوه ډېره ستره او ناوړه خبره کړې ده. نږدې ده چې اسمانونه د دې خبرې له امله وچوي، ځمکه وچوي او غرونه په سختۍ سره راولوېږي؛ ځکه هغوی رحمان ته د اولاد نسبت کړی دی. حال دا چې رحمان ته هېڅکله نه ښايي چې اولاد ونيسي.

-او رحمان ته هېڅکله نه ښايي چې اولاد ونيسي. په اسمانونو او ځمکه کې چې هر څوک دي، ټول به د رحمان حضور ته د بنده په توګه حاضرېږي. يقيناً، هغه ټول په خپل علم کې شمېرلي او په بشپړه توګه يې حساب کړي دي. او د قيامت په ورځ به ټول د هغه حضور ته يوازې، يو. يو، حاضرېږي.

-د کفارو، يهودو، نصاراوو او نورو کافرو دينونو د پيروانو ترمنځ د نوي کال لمانځل هر ميلادي کال د نوي کال په پيل کې تکرارېږي. هغوی دا ورځ د خپل اختراو جشن په توګه لمانځي.

د اوسني وخت د هغوناپوهه خلکو لپاره چې ځانونه مسلمانان بولي. حال دا چې د دوی له ځينو کړنو څخه اسلام بېزاره دی. ډېره د حيرانتيا خبره ده چې هغوی په هره کوچنۍ اولويه موضوع

¹⁶ - سورة مريم، الآيات: ۸۸-۹۵.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

کې د يهودو او نصاراوو پيروي کوي؛ تردې چې د هغوی په دغو کفرآمېزو، ناسم او باطل اخترونو کې هم ورسره يوځای کېږي.

-دوی په خپلې ناپوهۍ سره گومان کوي چې پرمختګ او تمدن د يهودو او نصاراوو په هره خبره کې د هغوی په پيروي کې دی، او دا چې د هغوی په مراسمو او جشنونو کې گډون کول د تمدن يوه بڼه ده.

-له همدې امله دوی د دغو اخترونو او جشنونو په گډون کې له يوبل څخه مخکې کېدو هڅه کوي، او په دغو مناسبتونو کې له کفارو سره يوبل ته مبارکۍ او ډالۍ ورکوي.

حال دا چې کفار د مسلمانانو د دوو اخترونو، يعنې کوچني اختر (عيد الفطر) اولوی اختر (عيد الأضحى) په مناسبت مسلمانانو ته مبارکي نه ورکوي!

د دې حالت لامل يوازې دا دی چې دوی له خپل دين او اسلامي هويت څخه مخ اړوي اود اسلام له اصلي لارښوونو څخه لرې کېږي.

-له خپل دين څخه، چې د دوی د عزت سرچينه ده، د مخ اړولو له امله پردوی د کمزورۍ، کموالي او ذلت احساس غالب شوی دی؛ تردې چې د کافرانو تابعان گرځېدلي او په هر کار کې د ښه په څېر د هغوی پسې روان دي.

-سره له دې چې زموږ د ستر دين له مهمو بنسټونو او اصولو څخه. لکه څنګه چې د دين علماوو بيان کړي. دا دي چې مسلمان بايد له هغو ټولو کسانو سره، چې د الله تعالى له شريعت څخه منحرف شوي دي، تر خپلې وسې په عقايدو، شريعتونو، دودونو، اخترونو، غوښتنو، اخلاقو او ظاهري چارو کې مخالفت وکړي؛ لکه د هغوی بڼه، لباس، د خوړو طريقې، خبرې او هغه ځانګړي عادتونه چې دوی يې خپلوي، او نور ورته موارد.

-قال الله تبارک و تعالی : وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ¹⁷

ژباړه:

¹⁷ - سورة المائدة، الآية : ٤٨

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانوسره يې مشابېت

- اومور تا ته دا کتاب په حقه نازل کړی دی، چې له خپلو مخکینيو کتابونوسره سمون لري اود هغو ساتونکي او پر هغو شاهد دی. نود هغوی ترمنځ په هغه څه حکم وکړه چې الله نازل کړي دي، اود هغوی د غوښتنو پيروي مه کوه چې له هغه حق څخه دې واړوي چې تا ته راغلی دی.

-له تاسو څخه د هرې ډلې لپاره موږ يو ځانگړې شريعت او روښانه تگلاره ټاکلې ده. که الله غوښتلی، نو تاسو به يې يوه واحده ټولنه گرځولي وای؛ خو غواړي چې تاسو په هغه څه وازموي چې درکړي يې دي. نو په نېکيو کې له يو بل څخه مخکې شئ. ستاسو ټولو بېرته ستنېدل د الله لوري ته دي؛ بيا به هغه تاسو ته د هغو چارو په اړه خبر درکړي چې تاسو پکې اختلاف کاوه».

وقال: ﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾¹⁸.

ژباړه: اود هغو کسانو په څېرمه کېږئ چې له دوی سره د روښانه دلایلو له راتلو وروسته په خپلو کې سره ووېشل شول او اختلاف يې وکړ؛ همدا کسان به د ستر عذاب مستحق وي.

-وقال: ﴿وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ﴾¹⁹.

ژباړه:

-يهود او نصارا به هېڅکله له تا څخه راضي نه شي، تر هغه چې ته د هغوی د دين او لارې پيروي ونه کړې. ووايه: بېشکه د الله لارښوونه هماغه رښتيني لارښوونه ده. او که له هغه علم او پوهې وروسته چې تا ته راغلي ده، ته د هغوی د غوښتنو او هوسونو پيروي وکړې، نو بيا به د الله له لوري نه ستا لپاره هېڅ دوست او مرستندوی وي او نه به څوک ستا ملاتړ وکړي.

-نو، ای مسلمان وروره! له کافرانوسره له مشابېت، د هغوی له تقليد او يا له دې څخه ځان وساته چې په ناپوهۍ سره د هغوی تبليغ کوونکی او ملاتړ کوونکی شې؛ ځکه رسول الله ﷺ دا کار په ډېر ټينگار حرام کړی او خپل امت يې ترې منع کړی دی.

-له کافرانوسره مخالفت په دين کې گټه لري، خو له هغوی سره مو افقت دين ته زیان رسوي او انسان د بېلارۍ او ديني انحراف لاملونو ته نږدې کوي. پوه شه چې له هغوی سره مخالفت په

¹⁸ - سورت آل عمران آيت ۱۰۵ .

¹⁹ - سورة البقرة، الآية : ۱۲۰

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

ټوله کې د دين لپاره گټې لري، خوله هغوی سره مو افقت په ټوله کې زيانونه لري، اود شريعت
نصوص په څرگند او پراخ ډول د دې کار د حرمت بيان کوي.

لاندې د دې موضوع په اړه له ډېرو دلايلو څخه يوازې يو شمېر دلايل وړاندې کېږي، څو موږ د
خپل ستر دين په اړه په پوهه او بصيرت ولاړ واوسو.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

د ميلادي نوي کال د لمانځلو د حرمت دلايل

لومړی. د الله تعالی له کتاب څخه دلايل:

۱. قال الله تبارک وتعالی: ﴿ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾²⁰

ژباړه:

-بيا موږ ته د دين د يوروشانه شريعت پر لارودرولي؛ نو د همدې شريعت پيروي وكړه او د هغو كسانو د هوسونو او غوښتنو پيروي مه كوه چې پوهه نه لري.

- شيخ الإسلام ابن تيمية رحمه الله تعالى وويل:

بيا الله تعالى محمد ﷺ پر داسې شريعت ودرولو چې هغه يې ورته مقرر كړی و، او هغه ته يې د همدې شريعت د پيروي امر وكړ او د هغو كسانو د غوښتنو له پيروي يې منع كړ چې نه پوهېږي.

-په هغو كسانو كې چې «نه پوهېږي» هغه څوك هم داخلېږي چې د رسول الله ﷺ له شريعت سره مخالفت كوي. او د هغوی «هواوې» هغه څه دي چې دوی يې خوښوي او هغه ظاهري لارې او طريقې دي چې مشركان پرې روان دي او د هغوی د باطل دين له غوښتنو او لوازمو څخه دي.

-نو دوی دا لارې خوښوي، او له هغوی سره په دغو ظاهري چارو كې موافقت كول په حقيقت كې د هغوی د غوښتنو پيروي كول دي.

-له همدې امله كافران په دې خوشحاليږي چې مسلمانان د دوی په ځينو چارو كې ورسره موافقت وكړي، له دې كاره خوښي احساسوي او هيله لري چې مسلمانان دې كار ته وهڅوي، كه څه هم د دې لپاره دوی ته ډېر لوی لكښت او هڅه په كاروي.²¹

۲. قال الله تبارک وتعالی: ﴿وَلَيْنِ اتَّبَعَتْ أَهْوَاءَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا مِّنَ الظَّالِمِينَ﴾²²

ژباړه:

²⁰ - سورة الجاثية، الآية: ۱۸

²¹ - وگورئ: «اقتضاء الصراط المستقيم لمخالفة أصحاب الجحيم» د شيخ الاسلام ابن تيمية اثر، تحقيق: ډاکتر ناصر بن عبد الكريم العقل، لومړی ټوک، ۹۸ مخ.

²² - سورة البقرة، آيت: ۱۴۵.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

-اوکه له هغه علم او پوهې وروسته چې تا ته راغلې ده، ته د هغوی د هوسونو او غوښتنو پيروي وکړې، نو په يقين سره به له ظالمانو څخه وشمېرل شي.

-او الله سبحانه وتعالی د يهودو او نصاراوو په اړه فرمايي: ﴿وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ﴾²³

ژباړه:

-او همداسې موږ دا قرآن په عربي ژبه د حکم او قانون په توګه نازل کړی دی. اوکه له هغه علم او پوهې وروسته چې تا ته راغلې ده، ته د هغوی د هوسونو او غوښتنو پيروي وکړې، نو بيا به د الله له لوري نه ستا لپاره هېڅ دوست او ساتونکی نه وي.

-حافظ ابن کثير رحمه الله د دې آيت په تفسير کې وايي:

-دا د اهل علمو لپاره يو سخت خبرداری دی چې وروسته له دې چې دوی د نبوي سنتو او د محمدي لارې پيروي غوره کړې، بيا دې د بېلارې خلکو لارې تعقيب نه کړي؛ هغه لاره چې رسول الله ﷺ راوړې ده او پر هغه دې د الله تعالی غوره درود او سلام وي.

-شيخ الاسلام ابن تيميه رحمه الله وايي:

په دې کې دا څرګنده ده چې له هغوی سره مخالفت په عمومي ډول مشروع دی.

۳. قال الله تبارک وتعالی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾²⁴

ژباړه: اې مؤمنانو! د «راعنا» کلمه مه کاروئ، بلکې «انظرنا» ووايئ او ښه واورئ. او د کافرانو لپاره دردناک عذاب دی.»

-امام ابن کثير رحمه الله د دې آيت په تفسير کې وايي:

-الله تعالی خپل مؤمن بندگان منع کړي چې په خبرو او کړنو کې له کافرانو سره مشابېت وکړي. د دې لامل دا و چې يهودو به داسې خبرې کولې چې دوه معناوې يې لرلې او په هغو کې به يې د

²³ - سورة الرعد، آيت: ۳۷.

²⁴ - سورة البقرة، آيت: ۱۰۴.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

سپکاوي قصد پټاوه. د الله لعنت دې پر هغوی وي. کله چې به يې غوښتل چې «موږ ته غوږ ونيسه» ووايي، نو «راعنا» به يې ويل او په دې لفظ کې به يې د بدې معنا قصد کاوه.

-له همدې امله الله تعالى مؤمنان له کافر انوسره په خبرو او کړنو کې له مشابهت څخه منع کړل. په دې کې له کافر انوسره د هغوی په خبرو، کړنو، لباسونو، اخرونو، عبادتونو او نورو هغو چارو کې چې زموږ لپاره نه دي مشروع شوي، د مشابهت په اړه د سختې منعې، گواښ او وعيد څرگند دليل شته.

-يهودو له رسول الله ﷺ سره د «راعنا» له همدې تعبير څخه کار اخيست؛ نو الله تعالى خپلو مؤمنو بندگانو ته امر وکړ چې حتی په خبرو کې هم له هغوی سره مخالفت وکړي. نو بيا به د هغوی په طرز، طريقې او لارې مشابهت کول څنگه وي؟

۴. قال الله تبارک وتعالى:

﴿ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴾²⁵

ژباړه: ايا د مؤمنانو لپاره لا هغه وخت نه دی راغلی چې زړونه يې د الله د ذکر او هغه حق لپاره چې نازل شوی، نرم او عاجز شي؟ او د هغو کسانو په څېر نه شي چې له دوی مخکې ورته کتاب ورکړل شوی و؛ بيا پرې اوږده موده تېره شوه، نو زړونه يې سخت شول، او ډېر يې نافرمانان شول.

-امام ابن کثير رحمه الله د دې آيت په تفسير کې وايي:

الله تعالى مؤمنان منع کړي چې له هغو کسانو سره مشابهت وکړي چې تردوی مخکې ورته کتاب ورکړل شوی و، يعنې يهود او نصارا. همدارنگه الله تعالى مؤمنان منع کړي چې په هر ډول، که هغه د دين په بنسټيزو چارو کې وي او که په فرعي چارو کې، له هغوی سره مشابهت وکړي.

-شيخ الاسلام ابن تيميه رحمه الله د دې آيت په معنا کې وايي:

-په دې آيت کې له هغوی سره د مشابهت څخه په عمومي ډول منع راغلې ده، او په ځانگړې توگه هم د هغوی د مشابهت له ځينو چارو څخه د منعې معنا لري.

²⁵ - سورة الحديد، آيت: ۱۶.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

له هغوی سره په دې برخه کې د مشابېت څخه هم منع شوې ده چې زړونه يې سخت شوي دي، اود زړونو سختوالی يې د گناهونو له پایلو څخه دی).²⁶

قال الله تبارك وتعالى: ﴿وَلَا تَرْكُنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ﴾²⁷

ژباړه: اود ظالمانو لوري ته مه مایلېږئ، که نه اور به مو ونیسي؛ اوله الله پرته به هېڅ کوم دوست او مرستندوی ونه لرئ، بیا به درسره هېڅ مرسته ونه شي.

- علامه عبدالرحمن السعدي رحمه الله وايي:

په دې آیت کې له هر ظالم سره د تمایل او تکیې کولو څخه خبرداری ورکړل شوی دی. له «رکون» څخه مطلب دا دی چې انسان د ظالم د ظلم له امله ورته مایل او ملگری شي، د هغه له ظلم سره موافق شي اود هغه په ظلم او کړنوراضي وي.

که له ظالمانو سره یوازې د تمایل او تکیې کولو په اړه دا ډول سخت وعید راغلی وي، نو بیا به خپله د ظالمانو حال څه وي؟! موږ له الله تعالی څخه د ظلم څخه د سلامتۍ غوښتنه کوو.

قال الله تبارك وتعالى:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾²⁸

ژباړه: اې مؤمنانو! یهود او نصارا خپل نږدې دوستان او ملاتړي مه نیسئ؛ هغوی په خپلو کې یو د بل ملگری او ملاتړي دي. اوله تاسو څخه چې څوک له هغوی سره دوستي او ملاتړ وکړي، نو هغه به له همدوی څخه وشمېرل شي. بېشکه الله ظالم قوم ته سمه لار نه ښيي.

په دې آیت کې د ټول عالم د رب له لوري هغو کسانو ته څرگنده منع او سخت خبرداری دی چې له کافرانو سره دوستي او ملاتړ کوي، یا هغوی ته تکیه کوي او یا تمایل ورته پیدا کوي.

-امام ابن کثیر رحمه الله د دې آیت په تفسیر کې وايي:

²⁶ - وگورئ: «اقتضاء الصراط المستقیم»، لومړی ټوک، ۲۹۰ مخ.

²⁷ - سورة هود، آیت: ۱۱۳.

²⁸ - سورة المائدة، آیت: ۵۱.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-الله تعالى خپل مؤمن بندگان له يهودو او نصاراووسره، چې د اسلام او مسلمانانو دښمنان دي، له دوستۍ او ملاتړ څخه منع کوي. بيا الله تعالى خبرورکوي چې دوی د يوبل دوستان او ملاتړي دي، او وروسته هغه څوک په سختۍ گواښي چې له دوی سره داسې دوستي او ملاتړ غوره کړي؛ نو فرمايي: ﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ﴾.

يعني: اوله تاسو څخه چې څوک له هغوی سره دوستي او ملاتړ وکړي، نو هغه له همدوی څخه دی.

-ابن أبي حاتم روایت کړی چې عمر رضي الله عنه ابو موسی اشعري رضي الله عنه ته امر وکړ چې د هغه څه حساب، چې اخیستل شوي او ورکړل شوي وو، په يوه پاڼه کې ورته وړاندې کړي. د ابو موسی رضي الله عنه یو نصراني لیکوال و، هغه حساب عمر رضي الله عنه ته وړاندې کړ. عمر رضي الله عنه پرې حیران شو او وپېویل: دا سړی څومره ښه او دقیق حساب ساتي!

بيا يې وويل: ايا هغه موږ ته هغه ليک هم لوستلی شي چې له شام څخه راغلی دی؟ ابو موسی رضي الله عنه وويل: هغه يې نشي لوستلی. عمر رضي الله عنه وويل: ايا هغه جنب دی؟ وپېویل: نه، بلکې نصراني دی. عمر رضي الله عنه وويل: هغه له ځان څخه لرې کړه.

بيا يې دا آيت ولوست: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ﴾

يعني: اې مؤمنانو! يهود او نصارا خپل دوستان او ملاتړي مه نيسيئ.»

-بيا له عبدالله بن عتبة څخه روایت شوی چې وپېویل: له تاسو څخه دې هريو له دې څخه ځان وساتي چې په ناپوهۍ سره يهودي يا نصراني شي.

8- قال الله تبارك وتعالى:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُؤًا وَلَعِبًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ﴾²⁹

ژباړه: اې مؤمنانو! هغه کسان چې ستاسو دين يې په ملنډو او لوبو نيولی دی، که له هغو کسانو څخه وي چې له تاسو مخکې ورته کتاب ورکړل شوی و، او يا کافران وي، نو خپل دوستان او ملاتړي يې مه نيسيئ. اوله الله څخه ووېرېږئ، که تاسو رښتيني مؤمنان یاست.

²⁹ - سورة المائدة، آيت: ۵۱.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانوسره يې مشابېت

اوکله چې تاسود لمانځه لپاره اذان کوئ، هغوی اذان په ملنډو او لوبونيسي. دا ځکه چې هغوی داسې خلک دي چې عقل او پوهه نه کاروي.»

-امام ابن کثير رحمه الله د دې آيت په تفسير کې وايي:

-په دې آيت کې د اسلام او مسلمانانو له دښمنانو، که هغه اهل کتاب وي يا مشرکان، له دوستۍ او ملاتړ څخه د خلکو د زړه اړولو او متنفر کولو بيان دی. دوی هغه ستر ديني احکام او عبادات چې مسلمانان يې ترسره کوي. يعنې د اسلام پاک او مضبوط شريعت، چې د دنيا او آخرت ټول خپرونه پکې شامل دي. د ملنډو او لوبو په توگه نيسي.

-دوی د عبادتونو او ديني چارو په اړه ملنډې وهي، هغوی مسخره کوي او په سپکو سترگو ورته گوري، اود دوی په فاسد نظر او کمزوري فکر کې يې د لوبو او ساعتېرۍ يو ډول گڼي.

۹. قال الله تبارك وتعالى:

﴿بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَبِئْتَهُمْ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةُ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۝﴾³⁰

ژباړه:

-منافقانو ته زېری ورکړه چې د هغوی لپاره دردناک عذاب دی. هغوی هغه کسان دي چې د مؤمنانو پر ځای کافران خپل دوستان او ملاتړي نيسي. ايا دوی له هغوی څخه عزت او ځواک غواړي؟ حال دا چې ټول عزت او ځواک يوازې د الله لپاره دی.

-علامه عبدالرحمن السعدي رحمه الله وايي:

په دې آيت کې له کافرانوسره د دوستۍ او ملاتړ کولو او له مؤمنانوسره د دوستۍ پرېښودلو په اړه ډېر سخت خبردارۍ راغلي دي. دا کار د منافقانو له ځانگړنو څخه دی. ايمان دا غوښتنه کوي چې انسان له مؤمنانوسره مينه او دوستي ولري، او له کافرانوسره د هغوی د کفر له امله کرکه او مخالفت ولري.

۱۰. قال الله تبارك وتعالى:

﴿وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ۝﴾³¹

³⁰ - سورة النساء، الآيتان: ۱۳۸، ۱۳۹.

³¹ - سورة الفرقان، الآية: ۷۲.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

ژباړه: او هغه کسان چې د دروغو او باطلو کارونو شاهدان نه وي، او کله چې له بېهوده او ناوړه خبرو يا کارونو سره مخ شي، په عزت او وقار ترې تېرېږي.

-الله سبحانه وتعالی په دې آيت کې د «عباد الرحمن» ستاينه کړې ده؛ ځکه هغوی د کافرانو له باطلو دودونو او ناسمو عادتونو سره مشابهت نه کوي او په باطلو او ناروا چارو کې گډون نه کوي.

-د ډېرو مفسرينو او د سلفو د علماوو، تابعينو او هغو کسانو چې په نېکۍ سره يې د هغوی پيروي کړې، له نظره «الزُّور» د مشرکانو اخترونو ته ويل کېږي.

-شيخ الاسلام ابن تيميه رحمه الله تعالى وايي:

-د مشرکانو اخترونه شک او شهوت دواړه راتولوي، او دا کار باطل دی؛ ځکه په دين کې هېڅ گټه نه لري، او کوم لنډمهاله خوندونه چې پکې وي، پايله يې درد او زيان دی. له همدې امله دا «زور» بلل کېږي. په داسې اخترونو کې حاضرېدل او گډون کول د هغوی د ليدلو او اورېدلو په معنا دي. کله چې الله تعالى يوازې د هغوی په اخترونو کې له حاضرېدو څخه ډډه کول ستايلي دي، نو له دې څخه به هغه عمل لا ډېر ناسم وي چې انسان د هغوی په باطلو مراسمو کې عملي گډون وکړي.³²

³² - اقتضاء الصراط المستقيم»، لومړی ټوک، ۴۸۳ مخ.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

دوهم. د رسول الله ﷺ له سنتو څخه د حرمت دلايل:

١. قال النبي صلى الله عليه وعلى آله وسلم:

«مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ»³³.

يعني - څوک چې ځان د کوم قوم په څېر جوړوي او له هغوی سره مشابهت کوي، هغه له هماغو څخه شمېرل کېږي

- له «تشبه» څخه مطلب دا دی چې مسلمان د کافرانو په عقایدو، عبادتونو، اخلاقو، دهغوی په ځانگړو دودونو او عادتونو کې له هغوی سره مشابهت وکړي، یا په هر ډول د هغوی تابع او متأثر شي³⁴.

- علامه محمد بن عبدالرؤف المناوي رحمه الله د دې نبوي حدیث په شرح کې وایي:

يعني: انسان په ظاهري بڼه د هغوی لباس او طرز انتخاب کړي، د هغوی د کړنو پیروي وکړي، د هغوی اخلاق خپل کړي او د هغوی په لاره او طریقې روان شي؛ لکه د هغوی په لباس او ځینو کړنو کې ورسره مشابهت کول. خو بشپړ تشبه هغه وخت وي چې د انسان ظاهري حالت د هغه له باطني حالت سره همغږی شي³⁵.

- شيخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله تعالى وایي:

- د دې حدیث معنی لږترلږه دا ده چې له هغوی سره د مشابهت حرمت ترې څرگندېږي، که څه هم د حدیث ظاهري الفاظ د مشابهت کوونکي لپاره د کفر احتمال هم څرگندوي³⁶.
- په دې حدیث کې له غیرمسلمانانو سره د مشابهت په اړه سخت خبرداری راغلی دی.

ای مسلمان وروره! پوه شه چې څوک له متقیانو او صالحانو سره مشابهت کوي، هغه له هغوی څخه شمېرل کېږي او د قیامت په ورځ به له هغوی سره حشر کېږي. او څوک چې له یهودو، نصاراوو او نورو کافرانو سره مشابهت کوي، هغه هم د هغوی له ډلې څخه شمېرل کېږي او د قیامت په ورځ به له هغوی سره حشر کېږي؛ الله مود وساتي.

³³ - صحيح: امام احمد په خپل «مسند» او ابو داود په خپل «سنن» کې روایت کړی.

³⁴ - التداير الواقية من التشبه بالكفار»، د ډاکټر عثمان دوکون اثر، لومړی ټوک، ۵۰ مخ.

³⁵ - فيض القدير شرح الجامع الصغير»، شپږم ټوک، ۱۰۴ مخ.

³⁶ - اقتضاء الصراط المستقيم»، لومړی ټوک، ۲۷۰ مخ.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

۲. قال النبي صلى الله عليه وعلى آله وسلم:

«لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَشَبَّهَ بِغَيْرِنَا، لَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ وَلَا النَّصَارَى، فَإِنَّ تَسْلِيمَ الْيَهُودِ الْإِشَارَةُ بِالْأَصَابِعِ، وَتَسْلِيمَ النَّصَارَى الْإِشَارَةُ بِالْأَكْفَفِ».³⁷

ژباړه:

- له موږ څخه هغه څوک نه دي چې له موږ پرته د نورو خلکو سره مشابهت کوي. نو له يهودو او نصارا سره مشابهت مه کوئ؛ ځکه د يهودو سلام په گوتو اشاره کول دي، او د نصارووا سلام په ورغو اشاره کول دي.

-الله اکبر! د هغه چا په اړه به څه وويل شي چې په ظاهري بڼه له کافرانو سره بالکل ورته وي، خوبيا هم ځان د محمد ﷺ له پيروانو څخه گڼي؟ حال دا چې د هغه ﷺ پيروي نه کوي، بلکې د هغه له سنتو څخه ځان لورگني او کېدای شي ملنډې هم پرې ووهي؛ خو له کافرانو څخه په هره وړه او لويه خبره کې پيروي کوي.

-او د هغوی د هر ډول بې ارزښته اوسپکو شيانو، همدارنگه د هغوی د باطلو عادتونو او دودونو سره دومره مينه، درناوی او لېوالتيا لري چې هر څه يې ورته د قدر وړ ښکاري.

3- قال النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:

«لَيْسَ مِنَّا مَنْ عَمِلَ بِسُنَّةِ غَيْرِنَا»³⁸

څوک چې د رسول الله ﷺ سنت پرېږدي او د يهودو او نصارو پر لارو او دودونو عمل وکړي، او هغه څه چې غوره دي پرېږدي او تېټ او کم ارزښته شيان غوره کړي، نو هغه له اسلام سره هېڅ حقيقي تړاو نه لري، که څه هم ځان مسلمان وبولي او د مسلمانانو نومونه پر ځان کېږدي.

۴ - له ثابت بن ضحاک رضي الله عنه څخه روايت دی چې:

-د رسول الله ﷺ په زمانه کې يو سړي نذروکړ چې په «بوانه» کې به اوبښان حلالوي. هغه رسول الله ﷺ ته راغی او وېي ويل: ما نذرکړی چې په بوانه کې اوبښان حلال کړم. نبي کریم ﷺ وفرمايل:

³⁷ - صحيح الجامع: ۵۴۳۴.

³⁸ - صحيح الجامع ۵۴۳۹.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

«هل كان فيها وثن من أوثان الجاهلية يُعبد؟ قالوا: لا، قال: فهل كان فيها عيد من أعيادهم؟ قالوا: لا، فقال له: أَوْفِ بِنَدْرِكَ؛ فَإِنَّهُ لَا وَفَاءَ لِنَدْرِ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ، وَلَا فِيمَا لَا يَمْلِكُ ابْنُ آدَمَ»³⁹

يعني: ايا په دې ځای کې د جاهليت له هغو بتانو څخه کوم بت شته چې عبادت يې کېده؟ هغوی وويل: «نه». هغه وپوښتل: «ايا په دې ځای کې د هغوی له اخرونو يا ځانگړو مراسمو څخه کوم يو ترسره کېده؟» هغوی وويل: «نه». نو هغه ورته وفرمايل: «خپل نذرپوره کړه؛ ځکه د الله تعالى په نافرمانۍ کې د نذرپوره کول لازم نه دي، او همدارنگه په هغه څه کې نذر نه پوره کېږي چې انسان يې د واک او اختيار خاوند نه وي.

-په دې حديث کې دا څرگندېږي چې د کفارو په اخرونو کې له هغوی سره مو افقت، حتی يوازې د هغوی د اختر د ځايونو ليدلو او هلته د عبادت د ترسره کولو لپاره تلل هم د الله تعالى د نافرمانۍ سبب گڼل کېږي؛ ځکه په دې کار کې د هغو ځايونو د منلو او تأييد معنیده چې هلته د الله تعالى نافرمانی ترسره کېږي.

5- قال النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ:

«إِنَّ لِكُلِّ قَوْمٍ عِيدًا، وَإِنَّ عِيدَنَا هَذَا الْيَوْمَ»⁴⁰

يعني: بېشکه هر قوم خپل ځانگړی اختر لري، او زموږ اختر همدا ورځ دی.»

٦- له انس بن مالک رضي الله عنه څخه روايت دی چې :

-رسول الله ﷺ مدينې منورې ته راغی، هلته د خلکو لپاره دوه ورځې وې چې دوی به پکې لوبې کولې. رسول الله ﷺ وفرمايل: «دا دوه ورځې څه دي؟» هغوی وويل: موږ به د جاهليت په زمانه کې په دغو دوو ورځو کې لوبې کولې. رسول الله ﷺ وفرمايل:

«إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَبْدَلَكُمْ بِهِمَا خَيْرًا مِنْهُمَا: يَوْمَ الْأَضْحَى، وَيَوْمَ الْفِطْرِ»⁴¹

يعني: بېشکه الله تعالى تاسو ته د هغو دوو ورځو پر ځای دوه غوره ورځې درکړې دي: د لوی اختر ورځ (عيد الاضحی) او د کوچني اختر ورځ (عيد الفطر).

³⁹ - صحيح رواه ابوداود في سننه .

⁴⁰ - متفق عليه .

⁴¹ - رواه ابوداود في سننه .

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-امام حافظ ذهبي رحمه الله په خپل ارزښتناک کتاب «تشبيه الخسيس بأهل الخميس» کې د لا زياتې گټې لپاره داسې مطلب نقل کړی دی:

-دا خبره د دې معنا نه لري چې هر قوم بايد خپل ځانگړی اخترو لري، لکه الله تعالی چې فرمايلي دي:

﴿لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا﴾

يعني: له تاسو څخه د هرې ډلې لپاره موږ يو ځانگړې شريعت او روښانه تگلاره ټاکلې ده.

-نوکه نصاراوو خپل ځانگړی اختر درلود او يهودو هم خپل ځانگړی اختر درلود، مسلمان بايد په هغه کې له هغوی سره شريک نه شي؛ لکه څنگه چې د هغوی په شريعت او قبلي کې هم ورسره نه شريکېږي.

-دا هم معلومه ده چې د حضرت عمر رضي الله عنه له هغو شرطونو څخه يو شرط دا و چې دمي خلکو ته اجازه نه وه چې خپل اخترونه په ښکاره توگه ولمانځي .

-مسلمانانو پر دې خبره اتفاق کړی. نو مسلمان ته څنگه روا کېدای شي چې د هغوی هغه بد او مردود شعارونه ښکاره کړي؛ لکه د ماشومانو رنگول، د هگيو رنگول، د انځورونو لرونکو او رنگينو کاغذونو اخيستل، د هغوی د ځانگړو مراسمو لپاره د عطرو استعمال، په بازارونو کې د هغوی د مذهبي ښو او زنگونو ښکاره کول، او د نارينه وو او هلکانو لپاره د هگيو په وسيله د قمار کولو په څېر لوبې کول؟

-په الله قسم، هېڅ مسلمان چې د دې کارونو حقيقت وپېژني، نه يې حلال گڼي او نه پرې راضي کېږي. نو له ستر او لوړ الله تعالی پرته هېڅ ځواک او توان نشته.

وقد قال رسول الله ﷺ:

«إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الْمُنْكَرَ فَلَمْ يُغَيِّرُوهُ، أَوْشَكَ أَنْ يُعْمَهُمُ بِعِقَابِ مَنْ عِنْدَهُ»⁴²

يعني: بېشکه کله چې خلک يو منکر کار وويني او د هغه د بدلون لپاره اقدام ونه کړي، نو نږدې ده چې الله تعالی ټول د خپل عذاب په سزا اخته کړي.

⁴² - صحيح: ترمذي په خپل سنن کې روايت کړی دی.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

وقال رسول الله ﷺ: «ما من قوم يُعْمَلُ فيهم بالمعاصي هم أَعَزُّ وَأَمْنَعُ كَمَنْ يَعْمَلُهَا ، ثُمَّ لَا يُغَيِّرُونَ ذَلِكَ ، إِلَّا عَمَّيْهُمُ اللَّهُ بِعِقَابٍ مِنْهُ»⁴³

يعني: په کوم قوم کې چې گناهونه او نافرمانۍ کېږي، که د هغه قوم خلک . سره له دې چې د بدلون توان ولري. د هغو مخه ونه نيسي، نو الله تعالی به ټول په خپل عذاب اخته کړي.

-تر ټولو د بدو او سترو ناخوالو څخه دا ده چې ته خپل ناپوه مسلمان وروروي چې خپلې ناپوهۍ مېرمنې ته عطر اورنگین کاغذونه اخلي، بیا هغه یې د اسمان لاندې ږدي او گومان کوي چې مريم عليها السلام خپل لمن پرې راکاږي! حال دا چې مريم عليها السلام له شاوخوا دیارلس سوه کلونو راهیسې مړه شوې او د ځمکې لاندې ده! او د جادود دفع کولو په موخه د قطران په وسیله ستا پردروازه صلیب جوړوي! همدارنگه پر دېوالونو انځورونه نښلوي، په دې گومان چې ماران او نور ځناور به ترې وتښتي، حال دا چې د دغو انځورونو له امله درنه ملائکې تښتي.

-په الله قسم، زه نه پوهېږم چې د نصاراووله دین څخه د درناوي لپاره دې نورڅه پرېښي دي! او په الله قسم، که ته دا کارونه ونه غندوې، نو هېڅ شک نشته چې ته پرې راضي یې، که څه هم د دې کار په اړه ناپوه یې.

له ناپوهۍ څخه په الله پناه غواړو!

اورسول الله ﷺ فرمایلي دي:

مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ⁴⁴

يعني: څوک چې ځان د کوم قوم په څېر جوړوي، هغه له هماغه قوم څخه شمېرل کېږي.

که څوک ووايي: موږ خود هغوی د مشابېت او تقلید قصد نه لرو؛ نو ورته ویل کېږي:

یوازې له هغوی سره په خپلو اخترونو او ځانگړو مراسمو کې مو افقت او گډون کول هم حرام دي.

د دې دلیل هغه صحیح حدیث دی چې له رسول الله ﷺ څخه ثابت دی چې هغه د لمر د راختلو اولوبدلو پر مهال یې له لمانځه څخه منع کړې وه .

⁴³ - صحیح رواه الامام احمد فی مسنده و ابوداود فی سننه .

⁴⁴ - صحیح رواه ابوداود فی سننه .

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

- **عن رسول الله ﷺ** أَنَّهُ نَهَى عَنِ الصَّلَاةِ ؛ وَقْتَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقْتَ غُرُوبِهَا ⁴⁵

ژباړه: له رسول الله ﷺ څخه روايت دی چې هغه د لمر د راختلو او د لمر د لوېدو پر مهال د لمونځ کولو څخه منع کړې ده.

اووېې فرمايل : إِنَّهَا تَطْلُعُ بَيْنَ قَرْنِي شَيْطَانٍ ، وَحِينَئِذٍ يَسْجُدُ لَهَا الْكَفَّارُ ⁴⁶ »

ژباړه: «لمر د شيطان د دواړو ښکرونو ترمنځ راڅپي، او په همدې وخت کې کافران ورته سجدې کوي.

-لمونځ کوونکی د لمر د راختلو پر مهال د کفارو د تقليد قصد نه لري؛ ځکه که يې قصد درلوده، کافربه شوی وای؛ خوله دې سره سره، يوازې په دغه عمل کې له هغوی سره موافقت او گډون کول حرام دي.

د کفارو له مشابهت څخه يو بل زيان دا هم ديچي:

- د مسلمانو اولادونه د دغو کفري اخرونو له امله له هغوی سره مينه پيدا کوي؛ ځکه په دغو ورځو کې هغوی ته ډول ډول خوښۍ، جامې، خواړه، ځانگړي خوراگونه او نور شيان برابرېږي. **نواي مسلمانان!** که ته خپل اهل او اولادونه له دې کارونو څخه منع نه کړې، نو ته به څومره بد روزونکی يې!

خپلو اولادونو ته بايد وښيي چې دا د نصاراوو ځانگړي مراسم دي او موږ ته روا نه دي چې په هغو کې له کفارو سره گډون وکړو او د هغوی مشابهت وکړو.

-شيطان دا کار د ډېرو ناپوهو او غافلو عالمانو په نظر کې ښکلی کړی دی! او که څوک ځان عالم هم گڼي، خو علم يې د عمل سبب نه وي، نو همدا علم به د هغه پر زيان تمام شي، لکه چې ويل شوي:

«أَشَدُّ النَّاسِ عَذَاباً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛ عَالِمٌ لَمْ يَنْفَعَهُ اللَّهُ بِعِلْمِهِ» ⁴⁷

ژباړه:

⁴⁵ - رواه البخاري.

⁴⁶ - رواه مسلم.

⁴⁷ -حديث ضعيف ، ولكنه ثبت موقوفاً على أبي الدرداء؛ انظر: «السلسلة الضعيفة» (برقم) : ١٦٣٤

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-د قيامت په ورځ به تر ټولو سخت عذاب هغه عالم ته وي چې الله تعالى علم ورکړی وي خو د علم څخه يې گټه نه وي اخيستې.

يعنې: هغه عالم چې علم يې زده کړی وي، خو په خپل علم يې عمل نه وي کړی او نورو ته يې هم د علم گټه نه وي رسولې.

-هر څوک چې په کوم شي پوه شي، خوبيا د خپلې پوهې خلاف عمل وکړي، الله تعالى به د قيامت په ورځ سزا ورکړي. د دين هېڅ ساتونکی او مسؤول شخص ته روا نه ده چې د دې کارونو په وړاندې چوپ پاتې شي؛ بلکې د سيمې او ټولنې مسؤول کس بايد د امکان تر حده د دې کار د مخنيوي لپاره اقدام وکړي؛ ځکه د دې کار دوام د صليب د پيروانو لپاره د هغوی د مذهبي نېسو د ښکاره کولو زمينه برابروي.⁴⁸

-له حضرت عمر بن الخطاب رضي الله عنه څخه روايت شوی چې ويلي يې دي:

لا تتعلموا رطانة الأعاجم، ولا تدخلوا على المشركين في كنائسهم يوم عيدهم؛ فَإِنَّ السَّخَطَ يَنْزِلُ عَلَيْهِمْ.

ژباړه:

-د پرديو خلکو په ژبه خبرې کول مه زده کوئ، او د مشرکانو د اختر په ورځ د هغوی کلیساو ته مه ورځئ؛ ځکه پر هغوی د الله تعالى قهر نازلېږي.

-د هر مسلمان لپاره مناسبه ده چې د هغوی له اخرونو څخه ځان وساتي، خپل ځان، خپله کورنۍ او خپل اولادونه له هغو څخه خوندي کړي؛ که پر الله تعالى او د آخرت پر ورځې ايمان لري. او موږ بايد د هغو سرکښو خلکو په څېړونه وایو چې کله يې له دې کار څخه منع کوي، نو وايي: «موږ له هغوی سره څه کار لرو؟»!

۷-له عبدالله بن عمرو رضي الله عنهما څخه روايت دی چې نبي کریم ﷺ هغه مهال، چې ده دوه زعفراني رنگ شوي جامې اغوستي وې، ورته يې وفرمايل:

«إِنَّ هَذِهِ ثِيَابُ الْكُفَّارِ فَلَا تَلْبَسَهَا»⁴⁹

ژباړه: بېشکه دا د کافرانو جامې دي، نو تاسې يې مه اغونډئ.

⁴⁸ - (انظر): تشبيه الخسيس بأهل الخميس تحقيق مشهور حسن سلمان، المنشور في مجلة الحكمة: العدد الرابع.

⁴⁹ - رواه مسلم.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-شيخ محدث احمد شاکر رحمہ اللہ وايي:

-دا حديث په څرگندو الفاظو د کفارو سره د لباس، بڼې او ظاهري څېرې په برخه کې د مشابهت پر حراموالي دلالت کوي. د لومړيو زمانو له علماوو څخه تردې وروستيو وختونو پورې د کفارو د مشابهت د حرمت په اړه د علماوو ترمنځ اختلاف نه و؛ تر هغه چې په وروستيو زمانو کې په مسلمانانو کې يوه کمزورې او ذليله ډله راڅرگنده شوه، چې په هر څه کې يې د کفارو مشابهت خپل عادت وگرځاوه، له هغوی څخه يې خدمتگاري او غلامي غوره کړه.

-وروسته يې له هغو کسانو څخه، چې ځانونه د علم له خلکو سره تړلي بولي، داسې کسان هم پيدا کړل چې د دوی دغه کارونه يې ورته بشکلي وښودل او د کفارو په لباس، بڼه، ظاهري څېره، اخلاقو او نورو چارو کې يې د مشابهت موضوع ورته اسانه او سپکه وښودله.

- تردې چې موږ له داسې يوې ټولنې سره مخ شوو چې د اسلام له ظاهري نښو څخه يې يوازې لمونځ، روژه او حج پاتې دي؛ هغه هم له هغو بدعتونو سره چې دوی پکې رامنځته کړي دي. بلکې په هغوی کې د کفارو د مشابهت ځينې بڼې هم ليدل کېږي.⁵⁰

-امام حافظ علامه ابن قيم جوزيه رحمه الله د دې خبرې د حکمت په بيانولو کې چې ولې د کفارو له لباس سره بايد د مسلمانانو لباس توپير ولري، داسې وايي:

-له دې کار څخه يو هدف دا دی چې په ظاهري لباس کې بشپړ توپير او بېلتون رامنځته شي، څو د هغوی له ظاهري لباس سره مشابهت کم شي؛ ځکه ظاهري مشابهت انسان د باطني مشابهت لوري ته هم په خپله کچه راکاږي. دا خبره د مشاهدې له مخې هم څرگنده ده.

-نو د لباس او نورو ظاهري چارو په توپير کې موخه يوازې دا نه ده چې کفار له مسلمانانو څخه جلا وپېژندل شي؛ بلکې دا هم يو هدف دی، خو تر ټولو لوی هدف دا دی چې هغه لارې او اسباب پرېښودل شي چې انسان په باطن کې د هغوی د موافقت او مشابهت لوري ته بيايي.

رسول الله ﷺ خپلې ټولنې ته دا لارښوونه کړې چې په بېلابېلو طريقو کې د هغوی له مشابهت څخه ځان وساتي، او فرمايلي يې دي:

خَالَفَ هَدِينَا هَدْيَ الْمُشْرِكِينَ⁵¹

⁵⁰ - مسند الإمام أحمد (بتحقيق أحمد شاکر؛ ج ۱۰، ص ۱۹).

⁵¹ - رواه البخاري.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

ژباړه: زموږ لار د مشرکانو له لارې سره توپیر لري.

-د همدې اصل پر بنسټ له سلو څخه زیات دلیلونه شته، تردې چې په هغو عباداتو کې هم، چې الله تعالی او د هغه رسول ﷺ یې خوښوي، د کفارو له مشابهت څخه حتی په ظاهري بڼه کې د ځان ساتلو هڅه شوې ده).⁵²

۸- د یهودو، نصاراوو او مشرکانو سره د مخالفت په اړه د نبی ﷺ لارښوونې:

-رسول الله ﷺ په اصولو او فرعي چارو کې د کفارو له مخالفت او له هغوی سره د نه مشابهت امر کې دی:

قال النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ:

خالفوا المشركين؛ ووفروا الله، وأحفوا الشوارب)

ژباړه: له مشرکانو سره مخالفت وکړئ؛ پرې اوږدې پرېږدئ او برېتونه لنډ کړئ.

وقال صلى الله عليه وسلم:

-خالفوا اليهود؛ فَإِنَّهُمْ لَا يُصَلُّونَ فِي نَعَالِهِمْ، وَلَا خَفَافِهِمْ)»⁵³

ژباړه: له یهودو سره مخالفت وکړئ؛ ځکه هغوی په خپلو خپلیو او موزو کې لمونځ نه کوي».

وقال صلى الله عليه وسلم:

-إِنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى لَا يَصْبِغُونَ فِخَالْفُوهِمِ)»

ژباړه: بېشکه یهود او نصاری خپل ویښتان نه رنګوي، نو له هغوی سره مخالفت وکړئ.

وقال صلى الله عليه وسلم:

-لَا يَزَالُ الدِّينُ ظَاهِرًا مَا عَجَلَ النَّاسُ الْفَطْرَ؛ لِأَنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى يُؤْخِرُونَ.⁵⁴

ژباړه: تر هغه به دین غالب او څرګند وي، څو خلک په روژه ماتولو کې بېرته کوي؛ ځکه یهود او نصاری روژه ماتې ځنډوي.

⁵² - أحكام أهل الذمة لابن القيم: ج ۲، ص ۷۴۷.

⁵³ - رواه البخاري ومسلم.

⁵⁴ - صحيح: رواه أبو داود في سننه»

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

له ام سلمه رضي الله عنها څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ به تر ټولوزيات د شنبې او يکشنبې په ورځو کې روژه نيوله. هغه به فرمايل:

-إِنَّهُمَا يَوْمَا عِيدٍ لِلْمُشْرِكِينَ، وَأَنَا أُرِيدُ أَنْ أَخَالِفَهُمْ.⁵⁵

ژباړه: دا دواړه ورځې د مشرکانو د اختر ورځې دي، اوزه غواړم له هغوی سره مخالفت وکړم.

له ابن عباس رضي الله عنهما څخه روايت دی:

-كَانَ أَهْلُ الْكِتَابِ يَسُدُّونَ أَشْعَارَهُمْ، وَكَانَ الْمُشْرِكُونَ يَفْرُقُونَ رُؤُوسَهُمْ، وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَحِبُّ مَوَافِقَةَ أَهْلِ الْكِتَابِ فِيمَا لَمْ يُؤْمَرْ بِهِ؛ فَسَدَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ نَاصِيَتَهُ؛ ثُمَّ فَرَّقَ بَعْدَ.⁵⁶

ژباړه: اهل کتابو به خپل ويښتان راځوړند پرېښودل، او مشرکانو به خپل ويښتان له منځه بېلول. رسول الله ﷺ به په هغو چارو کې چې د مخالفت امر ورته نه وشوی، له اهل کتابو سره موافقت خوښاوه؛ نو هغه ﷺ به هم خپل د تندي ويښتان راځوړند پرېښودل، خو وروسته يې هغه له منځه بېل کړل.

-له شريد بن سويد ثقفي رضي الله عنه څخه روايت دی چې وايي: رسول الله ﷺ تر څنگ تير شو، په داسې حال کې چې زه په يوه ځانگړې بڼه ناست وم؛ خپل چپ لاس مې تر شا ايښی و او د لاس پر بند مې تکیه کړې وه. رسول الله ﷺ وفرمايل:

-أَتَقْعِدُ قَعْدَةَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ⁵⁷

يعني: ايا ته د هغو کسانو په څېر کېږي چې غضب پرې شوی دی؟

له ابو موسی اشعري رضي الله عنه څخه روايت دی:

-كَانَتْ يَهُودُ تَتَخَذُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ عِيداً؛ فَقَالَ الرَّسُولُ ﷺ:

خَالِفُوهُمْ؛ صُومُوا أَنْتُمْ⁵⁸

يعني: يهودو د عاشورا په ورځ اختراکوه، نو رسول الله ﷺ وفرمايل: له هغوی سره مخالفت وکړئ؛ تاسو په دې ورځ روژه ونیسئ.

⁵⁵ - رواه الإمام أحمد في مسنده .

⁵⁶ - رواه مسلم.

⁵⁷ - صحيح : رواه أبو داود في سننه.

⁵⁸ - رواه البخاري

د نوي کال لمانځل او د دوزخیانو له خاوندانو سره یې مشابهت

۹. د کفارو سره د مخالفت په اړه د سلفود امامانو ویناوې :

-امیر المؤمنین حضرت عمر بن الخطاب رضي الله عنه وفرمايل:

«اجتنبوا أعداء الله في أعيادهم»⁵⁹

يعني: د الله تعالى له دښمنانو څخه د هغوی د اخترونو پر مهال ځانونه لرې وساتئ.

-او هغه رضي الله عنه وفرمايل:

-اجتنبوا أعداء الله اليهود والنصارى في عيدهم يوم جمعهم؛ فَإِنَّ السَّخَطَ يَنْزِلُ عَلَيْهِمْ، فَأَخْشَى أَنْ يَصِيبَكُمْ، وَلَا تَعْلَمُوا رِطَانَتَهُمْ؛ فَتَخْلُقُوا بِخَلْقِهِمْ»⁶⁰

يعني: د الله تعالى له دښمنانو، يهودو او نصاراوو، څخه د هغوی د اختر او د هغوی د ځانگړو مراسمو پر مهال ځانونه لرې وساتئ؛ ځکه پر هغوی د الله تعالى غضب نازلېږي، اوزه وېره لرم چې تاسې هم پرې اخته نه شئ. همدارنگه د هغوی ځانگړې ژبه او خبرې مه زده کوئ، ځکه کېدای شي د هغوی په اخلاقو او کړنو اخته شئ.

-له محمد بن سيرين رحمه الله څخه روایت دی چې حضرت علي رضي الله عنه ته د «نیروز» په مناسبت یوه ډالی راوړل شوه. هغه وپوښتل: دا څه شی دی؟ هغوی وویل: ای امیر المؤمنین! نن د نیروز ورځ ده. هغه وفرمايل: هره ورځ مونږو زوگرځوئ! ابواسامه وایي: هغه رضي الله عنه دا ځکه وویل چې د «نیروز» نوم یې هم نه خوښېده.⁶¹

-عبدالله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما وفرمايل:

-من بنى ببلاد الأعاجم، وصنع نيروزهم ومهرجانهم وتشبه بهم حتى يموت وهو كذلك حُشر معهم يوم القيامة)⁶²

يعني: څوک چې د عجمو په خاوره کې استوگن شي، د هغوی د نیروز او مېرغان مراسمو ترسره کړي، له هغوی سره مشابهت وکړي او په همدې حالت کې مړ شي، د قیامت په ورځ به له هغوی سره یو ځای حشر کېږي.

⁵⁹ - السنن الکبری للبيهقي: ج ۹ / ص ۲۳۴.

⁶⁰ - شعب الإيمان (للبيهقي: ج 7 / ص ۴۳

⁶¹ - السنن الکبری للبيهقي: ج ۹ / ص ۳۹۲

⁶² - السنن الکبری للبيهقي: ج 7 / ص ۱۰۵.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-جليل القدر صحابي عبدالله بن مسعود رضي الله عنه وفرمايل:

«لا يشبه الزبي بالزبي؛ حتى تشبه القلوب». ⁶³

يعني: ظاهري بڼه له ظاهري بڼې سره مشابه کېږي، تردې چې زړونه هم يو له بل سره مشابه شي.

-له حجاج بن حسان القيسي څخه روايت دی چې وايي: مورانس بن مالک رضي الله عنه ته ورغلو. زما خورمغیرې راته وويل: ته هغه وخت لا ماشوم وې او ستا د سر دوه کوڅې وې. انس رضي الله عنه ستا پرسرلاس تېرکړ، برکت يې درته وغوښت او وېي ويل:

«احلقوا هذين، أو قصوهما؛ فإن هذا زبي اليهود». ⁶⁴

يعني: دا دواړه يا وڅړئ او يا يې لنډې کړئ؛ ځکه دا د يهودو بڼه او لباس دی.

-شيخ الاسلام ابن تيميه رحمه الله تعالى وايي:

-په دې سره د حنيفې شريعت بشپړ حکمت څرگندېږي، او دا هم معلومېږي چې الله تعالى خپل رسول ﷺ ته ولې امرکړی چې له کفارو سره په ډېرو چارو کې توپير او مخالفت وکړي. موخه دا ده چې د بدې لارې په کلکه وتړل شي او انسان له هغو چارو څخه ډېرلرې وساتل شي چې خلک پرې اخته شوي دي.

-که موږ د هغوی له مشابهت څخه راوړلرې شوې بدې پايلې نه وای ليدلې، بيا هم د انساني طبيعت اود شريعت د اصولو له مخې به دې خبره موږ دې ته اړکړې وای چې د دې لارې مخه ونيسو. خو موږ په خپلو سترگو ليدلي چې د کفارو مشابهت انسان داسې ناوړه چارو ته رسولی شي چې حتی د اسلام څخه د بشپړ وتلو لامل گرځي.

-د دې خبرې وجه دا ده چې د کفارو مشابهت ډېروخت انسان کفر او گناه ته رسوي، يا لږ تر لږه په عمومي ډول د کفر او گناه لوري ته يې بيايي. په داسې کار کې هېڅ د پام وړ ديني گټه نشته؛ نو هر هغه څه چې انسان کفر يا گناه ته رسوي، حرام دي، اوله همدې امله د کفارو مشابهت هم حرام دی.

⁶³ - المصنف (لابن أبي شيبة: ج 7 / ص 43).

⁶⁴ - رواه أبو داود في سننه

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

-**دوهم اصل هم روښانه دی؛** ځکه د شريعت د بېلابېلو احکامو په څېرلو سره څرگندېږي چې هر هغه کار چې عموماً د کفر لامل کېږي، که څه هم د هغه لامل ډېرېت وي، حرام گرځول شوی دی؛ او هغه کار چې په ځينو حالاتو کې مسلمان کفر ته رسوي هم منع شوی دی، په ځانگړي ډول هغه مهال چې د هغه د ترسره کولو اړتيا نه وي.

-شيخ الاسلام ابن تيميه رحمه الله په بل ځای کې وايي:

-مسلمانانو ته روا نه ده چې د کفارو په هغو ځانگړو کارونو کې له هغوی سره مشابېت وکړي چې د هغوی له اخرونو سره تړاو لري؛ لکه په خوړو، جامو، غسل، د اورونو بلولو او نورو چارو کې. همدارنگه، مسلمان بايد د هغوی د اختر له امله په خپل ورځني ژوند يا عبادت کې کوم بدلون رانه ولي. ⁶⁵

-همدارنگه، د هغوی لپاره مېلمستيا جوړول، ډالۍ ورکول، يا داسې شيان خرڅول چې د هغوی د اختر په لمانځلو کې ورسره مرسته کوي، روا نه دي. همدارنگه، ماشومانو او نورو کسانو ته د هغوی د اختر د ځانگړو لوبو اجازه ورکول او د هغوی لپاره ځانگړي سينگارونه کول هم مناسب نه دي.

په لنډه توگه: مسلمانان بايد د نورو دينونو اخرونه د هغوی له ځانگړو مذهبي نېټو او مراسمو سره ونه لمانځي او نه يې له نورو ورځو څخه ځانگړې وگڼي؛ بلکې د هغوی د اخرونو بايد د مسلمانانو لپاره د نورو عادي ورځو په څېر وي. ⁶⁶

-هغه رحمه الله په بل ځای کې وايي:

اخرونه د شريعت، لارو او مذهبي مراسمو له مهمو برخو څخه دي، لکه څنگه چې الله تعالی فرمايلي دي:

﴿لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ﴾ ⁶⁷

يعني: موږ د هرامت لپاره د عبادت يوه ځانگړې لاره ټاکلې ده چې هغوی يې ترسره کوي.

-نو اخرونه هم د قبلي، لمانځه او روژې په څېر د دين له مهمو نېټو څخه دي.

⁶⁵ - قضا الصراط المستقيم: ج ۱ / ص ۵۴۰

⁶⁶ - مجموع الفتاوى ج ۲۵، ص ۳۲۹

⁶⁷ - سورة الحج، الآية: ۶۷

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-له همدې امله د کفارو په اختر کې گپون کول د هغوی په نورو مذهبي لارو کې له گپون سره توپیر نه لري. که یو څوک په ټول اختر کې له هغوی سره موافقت وکړي، نو دا د هغوی له کفر سره موافقت گڼل کېږي؛ او که د اختر په ځینو برخو کې ورسره گپون وکړي، نو د کفر د ځینو ځانگړو نښو سره موافقت دی.

-اخترونه د هر دین له هغو ځانگړو نښو څخه دي چې د نورو دینونو څخه یې بېلوي او د هغه مذهبي هویت په ښکاره ډول څرگندوي. نو د کفارو په اخرونو کې موافقت کول د هغوی له ځانگړو مذهبي نښو او شعایرو سره موافقت دی، او په ځینو شرایطو کې دا کار د کفر تر کچې هم رسېدلی شي.⁶⁸

- **ای مسلمان وروره!** پوه شه چې په دې مسئله کې ډېر زیات دلایل شته، چې دلته د ټولوراتولول ممکن نه دي او دا لنډه رساله د هغود تفصیل او پراخ بیان لپاره کافي ځای نه لري.

څوک چې غواړي په دې مسئله کې د دلایلو تفصیل، پراخ بحث او فقهی پوهه ترلاسه کړي، نو د **شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله تعالی ارزښتناک کتاب دې ولولي:**

«اِقْتِضَاءُ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ لِمُخَالَفَةِ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ»

دا په خپله موضوع کې یو ستر او بېساری کتاب دی او د لوستلو وړ دی.

-موږ چې دلته کوم دلایل بیان کړل، د حق د غوښتونکي لپاره کافي دي، خو هغه بېلاري او انحراف وپېژني چې ډېر خلک پرې اخته دي؛ ځکه هغوی له کافر انوسره مشابهت کوي او د غوره مخلوق، محمد ﷺ، سنت پرېږدي.

-له دغو دلایلو څخه موږ ته څرگندېږي چې د نصاراوو په اخرونو، لکه د نوي کال په اختر، کې لمانځنه او هغوی ته مبارکي ورکول له هغو باطلو کارونو څخه دي چې ډېر په نوم مسلمانان پرې اخته شوي دي.

-لکه دا یو څوک چې کافرانو ته ووايي: «مېري کړسمس» یا «هېي نیویږ» یا «اختر دې مبارک وي» یا «هر کال مو په خیر» او داسې نور. له مسلمان سره دا څنګه ښايي چې کافرت ته ووايي: «اختر دې مبارک شه؟!». حال دا چې الله تعالی دغه کافرت ته د جهنم د اورګواښ کړی دی، چې تل به پکې پاتې کېږي.

⁶⁸ - اقتضاء الصراط المستقیم: «ج / 1 ص ۵۲۸.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

-امام حافظ علامه ابن قيم رحمه الله تعالى وايي:

کافر انوته د هغوی د ځانگړو کفرې نېسو او مذهبي مراسمو په مناسبت مبارکي ورکول په اتفاق سره حرام دي. د بېلگې په توگه، هغوی ته د اختر په مناسبت ويل: «اختر دې مبارک شه» يا «اختر دې مبارک وي» او داسې نور.

که څه هم د دې خبرې ويونکي په دې سره له اسلامه نه وځي، خو دا کار بيا هم حرام دی. دا کار داسې دی لکه يو څوک چې بل کس ته د صليب د درناوي يا سجده کولو په مناسبت مبارکي ورکړي. بلکې د دې کار گناه او د الله تعالى په نزد يې بدوالی تردې هم زيات دی چې چا ته د شرابو څښلو، انسان وژلو، زنا او نورو حرامو کارونو په مناسبت مبارکي ورکړل شي.

ډېر هغه کسان چې دين ته چندان ارزښت نه ورکوي، په دې کار اخته کېږي او د خپل عمل له بدوالي خبر نه وي. نو څوک چې يو بنده ته د گناه، بدعت يا کفر په مناسبت مبارکي ورکړي، هغه د الله تعالى د غضب او ناخوښۍ وړ گرځي.⁶⁹

اې مسلمان وروره! الله تعالى دې موږ او تا ته د حق هدايت کړي.

-له ټولو ټېرو خبرو څخه څرگندېږي چې په هېڅ صورت مسلمان ته روا نه ده چې کافر انوته مبارکي ورکړي، يا ورته د مبارکي کارت او د اختر پيغام ولېږي. همدارنگه روا نه ده چې د هغوی د مبارکي کارت قبول کړي، بلکې بايد بېرته يې هغوی ته ورکړي.

-همدارنگه روا نه ده چې مسلمان کافر انوته د هغوی د اخرونو په مناسبت ډالۍ ورکړي؛ لکه ځينې مسلمانان چې کافر انوته د دې مناسبت لپاره ځانگړې شوې او په څراغونو سينگار شوې «کرسمس ونه» ورکوي. حال دا چې دا ونه د هغوی د باطلې عقيدې يوه ديني نښه ده.

-هغوی باور لري چې مريم عليها السلام مسيح عليه السلام د يوې ونې لاندې زېږولی دی، او له همدې امله يې دغه ونه د خپلې عقيدې يوه ديني نښه گرځولې ده. نو مسلمان ته روا نه ده چې هغوی ته داسې شيان وپلوري چې د هغوی د کفر، گمراهۍ او ديني مراسمو په ترسره کولو کې ورسره مرسته کوي.

-خوله بده مرغه، موږ د مسلمانانو له ځينو کسانو سره د کافر انو په وړاندې په چلند اوارا کړه ورکړه کې بې پروايي وینو. هغوی هغه ډالۍ اخلي او پلوري چې د همدې ځانگړو مناسبتونو لپاره

⁶⁹ -: أحكام أهل الذمة، ج ۱، ص ۲۰۵، ۲۰۶.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

بر ابرې شوې وي؛ لکه د اخرونې، کلان، عطرونه، د مبارکي کارتونه، «بابا نوئل» او هغه جامې او ډالۍ چې د همدې ورځې لپاره ځانگړې شوې وي. دا ټول د هغوی له باطلو مراسمو او ځانگړو نېسو څخه دي.

-شيخ الاسلام ابن تيميه رحمه الله تعالى وايي:

لکه څنگه چې موږ بايد د هغوی په اخرونو کې له مشابېت څخه ځان وساتو، همدارنگه بايد له هغه مسلمان سره هم په دې کار کې مرسته ونه کړو چې له هغوی سره مشابېت کوي؛ بلکې بايد هغه له دې کار څخه منع کړو. که څوک د هغوی د اخرونو په مناسبت داسې مېلمستيا جوړه کړي چې د عادي وختونو له دود سره توپيرونه ولري، نو د هغه بلنه بايد ونه منل شي. او که يو مسلمان په دغو اخرونو کې داسې ډالۍ ورکړي چې په نورو وختونو کې يې نه ورکوي، نو دا ډالۍ بايد ونه منل شي؛ په ځانگړي ډول هغه ډالۍ چې د هغوی په مشابېت کې ورسره مرسته کوي؛ لکه د ميلاد په مناسبت د شمعو او ورته شيانو ورکول، يا د هغوی د روژې په پای کې د ځانگړي اختر لپاره هکې، شيدې او پسونه ورکول.

-همدارنگه، مسلمان ته نه بنایي چې په دغو اخرونو کې د اختر په مناسبت بل مسلمان ته ډالۍ ورکړي؛ په ځانگړي ډول هغه شيان چې د هغوی په مشابېت کې ورسره مرسته کوي.

-مسلمان ته دا هم روا نه ده چې هغه خواړه، جامې او نور شيان وپلوري چې مسلمانان يې د هغوی د اخرونو په مشابېت کې کاروي؛ ځکه په دې کار کې د منکر په ترسره کولو کې مرسته کول دي.⁷⁰

- هغه رحمه الله تعالى په بل ځای کې وايي:

-د مسلمانانو له خوا کافرانو ته د هغوی د اخرونو په مناسبت هغه شيان پلورل چې هغوی يې د خپل اختر په ترسره کولو کې کاروي، لکه خواړه، جامې، خوشبويي او نور ورته شيان، او يا هغوی ته د دغو شيانو ډالۍ کول؛ دا د هغوی د حرام اختر په ترسره کولو کې يو ډول مرسته ده.

⁷⁰ - اقتضاء الصراط المستقيم: «ج ۲ ص ۱۲»

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-دا حکم د يوې عمومي قاعدې پر بنسټ ولاړ دی: لکه څنگه چې کافر انوته د انګوروا هغه جوس پلورل روا نه دي چې هغوی ترې شراب جوړوي، همدارنگه هغوی ته د داسې وسلې پلورل هم روا نه دي چې له مسلمانانو سره پرې جګړه کوي.⁷¹

- همدارنگه، مسلمان وروره! په دې هم پوه شه چې په دې ورځو کې د کارتعطیلول هم روا نه دي؛ لکه څنگه چې زموږ په اوسني وخت کې ځینې مسلمانان په دې کار اخته شوي دي او د دې ورځې په مناسبت رسمي کارونه تعطیلوي؛ ځکه په دې کې د یهودو، نصاراوو او نورو کافرانو د دین د ځانګړو نېسو څرګندول دي.

-علامه ملا علي قاري حنفي رحمه الله وايي:

«که څوک د نوروز په ورځ یوه هګۍ مجوس ته ډالۍ کړي، کافر کېږي؛ ځکه هغه د هغوی په کفر او بېلارۍ کې ورسره مرسته کړې، یا یې د ډالۍ ورکولو له لارې له هغوی سره مشابهت کړی دی. خود دې خبرې مفهوم دا دی چې که څوک د نوروز په ورځ یوه ډالۍ مسلمان ته ورکړي، نه کافر کېږي؛ البته په دې کې د مشابهت خبره شته، مګر که دا کار د نوروز د ورځې په نیت نه، بلکې په تصادفي ډول شوی وي، نو حکم یې بل دی.

-هغه وايي: په «مجمع النوازل» کې راغلي چې مجوس د نوروز په ورځ راټول شول، نو یوه مسلمان وویل: «دا یې ښه دود جوړ کړی دی.» دا خبره کفر بلل شوې؛ ځکه هغه د کفر له دود څخه خوښي څرګنده کړه او د اسلام د طریقې په پرتله یې هغه دود غوره وبله.

همدارنگه، په «الفتاوی الصغری» کې راغلي: که څوک د نوروز په ورځ داسې یوشی واخلي چې تر دې مخکې یې نه واخیستی، او هدف یې د نوروز د ورځې درناوی وي، نو کافر کېږي؛ یعنې ځکه چې هغه د کافرانو د اختر درناوی کړی دی.⁷²

-امام حافظ ذهبي رحمه الله وايي:

-له یهودو او نصاراوو سره د هغوی په اخرونو او مناسبتونو کې ګپون کول، اود هغوی په څېر د ګردو ډوډیو پخول، خوشبويي اخیستل، د ښځو او ماشومانو په حنا سره رنګول، هګۍ رنګول، نوې جامې برابرول، اود ښایست او ځان ښودنې جامې اغوستل اوله ښار څخه بهر د سیندونو اوبو ته تلل؛ له دې څخه به کومه ګناه لویه وي؟

71 - اقتضاء الصراط المستقیم: «ج ۲ / ص ۱۵

72 - شرح الفقه الأكبر «ص ۱۸۶

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

-حال دا چې هغوی زموږ ترواک لاندې دي، خو زموږ په اخرونو کې له موږ سره گډون نه کوي او نه زموږ په څېر عمل کوي. نو سبا د قیامت په ورځ به په کوم مخ له خپل پیغمبر صلی الله علیه وسلم سره مخامخ کېږي؟! تا د هغه له سنت سره مخالفت کړی اود هغې کافرې او بېلارې ډلې، چې د دین دښمنان دي، لار دې خپله کړې ده!

-که څوک ووایي: موږ دا کار یوازې د خپلو کوچنیو ماشومانو او ښځو لپاره کوو؛ نو ورته ویل کېږي: تر ټولو بد حالت د هغه چا دی چې خپله کورنۍ او اولاد په داسې څه راضي کوي چې الله تعالی پرې ناراضه کېږي.

-له عبدالله بن عمرو رضي الله عنهما څخه روایت دی چې هغه وویل:

-څوک چې د هغوی نوروز او مېرغان ولمانځي اوله هغوی سره مشابېت وکړي، تردې چې په همدې حالت کې مړ شي، د قیامت په ورځ به له هغوی سره راپاخول کېږي.

-د هغه دا خبره څرگندوي چې دا کار له لویو گناهونو څخه دی، اود دې کار لږه برخه انسان نورو ډېرو کارونو ته راکاږي. نو مسلمان ته پکار ده چې دا دروازه له پيله وټړي او خپله کورنۍ او کوچني ماشومان ترې زړه توري کړي؛ ځکه نېکي عادت گرځي او له بدعتونو څخه ځان ساتل عبادت دی.

-هیڅ ناپوه د داسې نه وایي: «زه غواړم خپل ماشومان خوشحاله کړم! وېره لرم چې مرگ به ورته راشي اود هغوی اود خوښۍ ترمنځ به خنډ شي، اودا خبره به زما په زړه کې د افسوس په توگه پاتې شي! نو ځکه ورته هگۍ رنګوم، په حنا یې رنګوم، انځور لرونکي کاغذونه ورته اخلم او خوشحالم یې، ترڅو په زړه کې یې هېڅ افسوس پاتې نه شي!

ای مسلمانانه! ایا ته د خپلو ماشومانو د خوشحالولو لپاره له هغو شيانو پرته بل څه نه مومي چې رحمن ذات پرې ناراضه کېږي، شیطان پرې خوشحاله کېږي، اود کفر او سرکشو خلکو شعار دی؟! نو ته څومره بد روزونکی یې!

خو همداسې روزل شوی یې!

زما وروره! ته هغه وخت څومره پیاوړی یې چې له خپل نفس سره مخالفت وکړي! او هغه وخت څومره بېلارۍ یې چې د خپل نفس غوښتنه ومني! ملامتي د پر بل چا نه ده، بلکې پر تا ده. ته څومره ناروغ یې، حال دا چې درمل نه کاروي!

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانوسره يې مشابهت

-ته به څومره عزتمند يې که جنت دې استوگنځای وي! څومره وېروونکي دين دی چې عامو خلکو اوراهبانو جوړکړی وي! څومره بې عقله او ناپوه دی هغه څوک چې د قطران په صليبونوله خپل کور څخه د جادو د دفع کولو هڅه کوي! او څومره لويه بدبختي ده د هغه چا چې ماشومانو ته د قمار اجازه ورکوي!

-څومره ناوړه بوی د خوشبویو، نوکانو او د لبان د ډبرو دی! اې بدمرغه بوډی! ته چېرته ځي؟ قبرونو ته؟ که داسې ځای ته چې د مسوزنگونه وهل کېږي او پرې د باطلې او فحش خبرې لوستل کېږي؟

-دا ټول د هغه چا حال دی چې د دې حقیرې ورځې درناوی کوي، نه د لویې ورځې؛ ځکه دا له سترو شرونو څخه دي. او څوک چې له الله تعالی څخه وېرېږي او د الله تعالی د حرامو درناوی کوي، نو دا د زړونوله تقوا څخه دي.

اې د زړونو اړوونکيه الله! موږ ته د خپل پیغمبر ﷺ د سنت د پیروۍ الهام راکړه، اوله بدعت او له کافر انوسره له مشابهت څخه مو وساته.⁷³

⁷³ - تشبيه الخسيس بأهل الخميس تحقيق مشهور حسن سلمان، المنشور في مجلة الحكمة: العدد الرابع.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-دشيخ ابن باز رحمه الله تعالى فتوى :

له شيخ عبدالعزيز بن باز رحمه الله څخه د زېږون د اخرونو په اړه پوښتنه وشوه چې: ايا اسلام يې اجازه ورکوي؟ هغه په ځواب کې وويل:

-له شک پرته الله سبحانه وتعالی مسلمانانو ته دوه اخرونه مقرر کړي دي چې مسلمانان په هغو کې د ذکر او لمانځه لپاره راټولېږي؛ هغه کوچنی اولوی اختر دی، چې د جاهليت د اخرونو پر ځای مقرر شوي دي. همدارنگه يې داسې ورځې هم مقررې کړې دي چې ذکر او عبادت پکې کېږي، لکه د جمعې ورځ، د عرفې ورځ او د تشریق ورځې.

-الله سبحانه وتعالی زموږ لپاره د زېږون کوم اختر نه دی مقرر کړی؛ نه د نبي ﷺ د زېږون او نه د بل چا د زېږون. بلکې د کتاب او سنت شرعي دلايلو څرگنده کړې ده چې د مولد لمانځل په دين کې له نويو رامنځته شوو بدعتونو څخه دی، او له دښمنانو، يهودو، نصاراوو او نورو سره مشابهت دی.

-نو پر مسلمانانو واجب دي چې دا کار پرېږدي، ځان ترې وساتي، هغه څوک ترې منع کړي چې ترسره کوي يې، او داسې څه خپاره يا نشر نه کړي چې خلک دې کار ته وهڅوي يا يې د جواز تصور ورکړي؛ لکه په راډيو، مطبوعاتو او تلويزيون کې.

-د دې معنی په اړه ډېر حديثونه شته. همدارنگه له عبدالله بن عمر رضي الله عنهما څخه په ښه سند روايت شوی چې نبي ﷺ وفرمايل:

-څوک چې له يوې ډلې سره مشابهت وکړي، له هغوی څخه دی.

په صحيح حديثونو کې له ابو سعيد رضي الله عنه څخه روايت دی چې نبي ﷺ وفرمايل: «تاسې به د پخوانيو خلکو لارې، گام پر گام او له هرې خوا، تعقيب کړئ؛ تردې چې که هغوی د ماريو ه سوري ته ننوتلای، تاسې به هم ورپسې ننوځئ.» صحابه وو پوښتل: ايا له يهودو او نصاراوو څخه؟ «هغه ﷺ وفرمايل: «نوله چا څخه؟»

-په دې معنی سره نور هم ډېر حديثونه شته چې ټول د الله تعالی د دښمنانو سره، په ځانگړي ډول د هغوی په اخرونو او نورو چارو کې، له مشابهت څخه د ځان ساتلو پر وجوب دلالت کوي.

-زموږ تر ټولو شريف او غوره انسان، زموږ پيغمبر محمد ﷺ، په خپل ژوند کې خپل مولد نه دی لمانځلی. له هغه وروسته صحابه وورضي الله عنهم هم د هغه مولد نه دی لمانځلی، او نه تابعينو

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

اونه هم هغو کسانو چې په نېکۍ سره يې د هغوی پیروي کوله، په غوره درېو پیروي کې دا کار کړی دی.

-که د هغه ﷺ یا د بل چا د زېږون لمانځل خپروای، نو هماغو نېکو خلکو به تر موږ مخکې دا کار کړی وای. نبي ﷺ به خپل امت ته ښوولی وای، هغوی به یې دې کار ته هڅولي وای، یا به یې خپله ترسره کړی وای. کله چې له دې څخه هېڅ یو کار نه دی شوی، نو موږ پوهېږو چې د مولد لمانځل په دین کې له نویو رامنځته شوو بدعتونو څخه دي. له همدې امله یې پرېښودل لازم دي او باید ترې ځان وساتل شي، خود الله سبحانه و تعالی اود هغه د رسول ﷺ امر پلي شي.

-ځینو علماوو ویلي دي چې د مولد د لمانځلو لومړني رامنځته کوونکي فاطمي شيعه گان په څلورمه هجري پېړۍ کې وو. وروسته ځینو هغو کسانو چې ځانونه یې اهل سنت ته منسوبول، د ناپوهۍ اود هغوی، یهودو او نصاراوو د تقلید له امله په دې بدعت پسې لاړل، او بیا دا بدعت د خلکو ترمنځ خپور شو.

-په مسلمانو علماوو واجب دي چې په دغو بدعتونو کې د الله تعالی حکم بیان کړي، له هغو څخه انکار وکړي او خلک ترې ووېروي؛ ځکه د دغو بدعتونو د شتون له امله لوی فساد رامنځته کېږي، بدعتونه خپرېږي او سنتونه له منځه ځي. همدارنگه په دې کې د الله تعالی له دښمنانو، یهودو، نصاراوو او نورو کافرانو له هغو ډلو سره مشابهت هم شته چې د دې ډول مراسمو عادت لري.

-د علم خاوندانو له پخوا او په اوسني وخت کې هم په دې اړه لیکنې کړې دي اود دغو بدعتونو په اړه یې د الله تعالی حکم څرگند کړی دی. الله تعالی دې هغوی ته غوره بدله ورکړي او موږ دې هم په نېکۍ سره د هغوی له پیروانو څخه وگرځوي.⁷⁴

⁷⁴ - مجموع فتاوی سماحة الشيخ ابن باز، ج ۲، ص ۸۹۰، ۸۹۲، جمع: أ.د. عبد الله بن محمد الطيار / دار الوطن.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

-دشيخ ابن عثيمين رحمه الله فتوى :

- له شيخ محمد بن صالح العثيمين رحمه الله څخه د نوي ميلادي کال په مناسبت کافرانو ته د مبارکي ورکولو او په دې مراسمو کې د گپون د حکم په اړه پوښتنه وشوه، چې فتوا يې داسې ده:

پوښتنه: محترم شيخ صاحب، السلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

-د کافرانو د کرسمس او ميلادي نوي کال په مناسبت هغوی ته د مبارکي ورکولو حکم څه دی، ځکه هغوی دا ورځې لمانځي؟

-که هغوی موږ ته په دې مناسبت مبارکي ووايي، موږ به څنگه ځواب ورکړو؟

-ايا په هغو ځايونو کې چې هغوی د دې مناسبت په خاطر محفلونه جوړوي، ورتلل جايز دي؟

او که يو انسان له دې کارونو څخه يو کار په قصد سره نه، بلکې د مجاملي، شرم، مجبوري، خجالت يا بل کوم لامل له امله ترسره کړي، ايا گناهگارېږي؟

او ايا په دې برخه کې له هغوی سره مشابېت کول جايز دي؟

مهرباني وکړئ موږ ته فتوا راکړئ.

ځواب:

-کافرانو ته د کرسمس يا د هغوی د نوروديني اخرونو په مناسبت مبارکي ورکول په اتفاق سره حرام دي. ابن قيم رحمه الله په خپل کتاب «احکام اهل الذمة» کې دا خبره نقل کړې ده او وايي:

-د کفر د هغو ځانگړو ديني شعارونو په مناسبت چې يوازې په هغوی پورې اړه لري، هغوی ته مبارکي ورکول په اتفاق سره حرام دي؛ لکه دا چې کفارو ته د هغوی د اختريا روژې په مناسبت مبارکي وويل شي او ورته وويل شي: «ستاسې اختر د مبارک وي» يا «په دې اختر دې مبارکي وي» او داسې نور. که د دې خبرې ويونکي له کفر څخه خوندي پاتې شي، نو دا کار له حرامو څخه دی. دا داسې دی لکه يو چا ته چې د صليب د عبادت په وخت کې مبارکي ورکړل شي؛ بلکې د الله تعالی په نزد يې گناه او کرکه تر دې هم ډېره ده چې يو چا ته د شرابو څښلو، د انسان وژلو او د حرامو جنسي اعمالو د ترسره کولو مبارکي ورکړل شي.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

- ډېر هغه کسان چې دين ته ارزښت نه ورکوي، په دې کار اخته کېږي او د خپل عمل په بدوالي نه پوهېږي. نو څوک چې بل انسان ته د گناه، بدعت يا کفر په کار کې مبارک ورکړي، هغه د الله تعالی غضب او ناخوښۍ ځان ته متوجه کوي.

- کافرانو ته د هغوی د ديني اخترونو په مناسبت مبارکي ورکول ولې حرام دي؟

- ځکه چې په دې کې د هغوی د کفر د شعارونو منل او د هغوی د ديني مراسمو څخه خوښي څرگندول شامل دي؛ که څه هم هغه مسلمان د دوی کفر د ځان لپاره نه خوښوي. خو مسلمان ته روا نه ده چې د کفر له ديني شعارونو سره خوښي وښيي يا بل چا ته پرې مبارکي ورکړي؛ ځکه الله تعالی له دې څخه خوښ نه دی.

لکه چې الله تعالی فرمايي:

﴿إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ﴾⁷⁵

ژباړه: «که تاسو کفروکړئ، نو بېشکه الله له تاسو بې‌نیازه دی، او هغه خپلو بندگانو لپاره کفر نه خوښوي؛ او که شکر وباسئ، هغه يې ستاسو لپاره خوښوي.

- الله تعالی فرمايي:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾⁷⁶

ژباړه: نن ما ستاسو لپاره ستاسو دين بشپړ کړ، پر تاسو مې خپل نعمت بشپړ کړ او اسلام مې ستاسو لپاره د دين په توگه خوښ کړ.

- او هغوی ته په دې مناسبت مبارکي ورکول حرام دي، که هغوی له هغه شخص سره په هماغه عمل کې شریک وي او که نه.

- که هغوی موږ ته د خپلو اخترونو په مناسبت مبارکي ووايي، موږ بايد ورته د هغې په مقابل کې مبارکي ورته کړو؛ ځکه هغه زموږ اخترونه نه دي او الله تعالی له هغو څخه راضي نه دی. يا خو دا اخترونه د هغوی په دين کې نوي رامنځته شوي، او يا په اصل کې مشروع وو، خود اسلام په راتگ سره منسوخ شوي دي.

⁷⁵ - الزمر: ۷.

⁷⁶ - المائدة: ۳.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

الله تعالى فرمايي:

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾⁷⁷

ژباړه: او څوک چې له اسلام پرته بل دين وغواړي، هېڅکله به ترې قبول نه شي، او هغه به په آخرت کې له زيانمنو څخه وي.

- په دې مناسبت د مسلمانانو گپون:

- په دې مناسبت د هغوی بلنه منل هم حرام دي؛ ځکه دا يوازې له مبارکي ورکولو څخه هم لوی کاردی، او په دې کې له هغوی سره په اختر کې عملي گپون شاملېږي.

- همدارنگه مسلمانانو ته روا نه ده چې له کافرانو سره په دې مناسبت کې مشابهت وکړي؛ لکه د دې ورځې لپاره محفلونه جوړول، یو بل ته ډالی ورکول، خواړه وېشل، د خوړو لوبې ورکول، کارونه تعطیلول او ورته نور کارونه.

- شيخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله په خپل کتاب «د مستقيمي لارې غوښتنه، د دوزخيانو له مشابهت څخه د مخالفت په اړه» کې وايي:

- له کافرانو سره د هغوی په ځينو اخرونو کې مشابهت کول د هغوی زړونه په هغه باطل باندې خوشحالي چې دوی پرې اخته دي، او کېدای شي هغوی دې ته وهڅوي چې له فرصتونو څخه واخلي او کمزوري خلک تر فشار لاندې راولي.

- هر څوک چې له دغو کارونو څخه یو کار ترسره کړي، گناهگار دی؛ که یې د مجاملي، محبت، شرم، خجالت یا بل هر لامل له امله ترسره کړی وي. ځکه دا کار د الله تعالی د دين په اړه د بې پروايي او نرموالي سبب کېږي او د کافرانو روحیه پیاوړې کوي او هغوی د خپل دين په اړه لا زیارمنوي.

له الله تعالی څخه غوښتنه کوو چې مسلمانانو ته د هغوی د دين په وسیله عزت ورکړي، پر هغه باندې د ثابت پاتې کېدو توفیق ورکړي او د هغوی پر دښمنانو یې بریالي کړي؛ بېشکه هغه قوي او غالب دی.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

او ټولې ستاينې د ټولو جهانونو د پالونکي الله لپاره دي، او درود او سلام دې وي زموږ پر پيغمبر محمد ﷺ، د هغه پر کورنۍ او ټولو اصحابو.

ليکنه: محمد بن صالح العثيمين

نېټه: ۱۴۱۱/۵/۲۵ هـ.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-دسعودی عربستان دد ارافتاء فتوی :

-د سعودي عربستان د علي څېړنو او افتاء دايمي کمېټې هم د کافرانو د اخرونو او په هغو کې د گېون د حراموالي په اړه فتوا ورکړې ده.

په فتوا کې راغلي:

-مسلمان ته روا نه ده چې له کافر انوسره د هغوی په اخرونو کې گېون وکړي، په دې مناسبت د هغوی لپاره خوبني او خوشحالي څرگنده کړي او کارونه تعطيل کړي؛ که هغه ديني کارونه وي او که د دنيا اړوند کارونه. ځکه دا د الله تعالی له دښمنانو سره له هغه حرام مشابهت څخه دی چې مسلمان ترې منع شوی دی.

-لکه څنگه چې له رسول الله ﷺ څخه په ثابت حديث کې راغلي دي:

«مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ»

ژباړه: «څوک چې له کوم قوم سره مشابهت وکړي، هغه له هغوی څخه دی.

الله سبحانه وتعالی فرمايي:

﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾

78

ژباړه: «او په نېکۍ او تقوا کې له یو بل سره مرسته وکړئ، او په گناه او تېري کې له یو بل سره مرسته مه کوئ؛ او له الله څخه ووېرېږئ، بېشکه الله د سخت عذاب څښتن دی.

-همدارنگه، په فتوا کې د نېکۍ او تقوا په چارو کې د مرستې کولو او په گناه او تېري کې د مرستې نه کولو حکم هم بیان شوی دی.

يادونه!

-بايد دې خبرې ته هم پام وشي چې د الله تعالی د دښمنانو سره له ترټولو لویو او ناوړو مشابهتونو څخه یو هغه کار دی چې د اسلام په نوم منسوب دېرو خلکو، که واکمن وي او که عام خلک، ترسره کړي دی؛ يعنې د نورو ملتونو بې ارزښته قوانين او د انسانانو جوړکړي اساسي قوانين راوړل او بيا د هغو پر بنسټ فيصلې کول.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

- دا له هغوی سره د مشابهت او د هغوی په بېلاری او انحراف کې د پیروي له ستروډولونو څخه دی. دا ښکاره کفر دی چې انسان له اسلام څخه باسي؛ ځکه په دغو قوانینو کې حرام حلال او حلال حرام ګرځول کېږي. همدارنګه په دغو قوانینو کې د حدودو، د خلکو د عزتونو، ځانونو، وینو او مالونو په اړه داسې فیصلې کېږي چې د الله تعالی له شریعت سره مخالفت لري او الله تعالی یې اجازه نه ده ورکړې.

- د شریعت جوړول د الله تعالی د ربوبیت سره ځانګړی حق دی او یوازې د هغه حق دی. حلال هغه دي چې الله او د هغه رسول حلال کړي وي، حرام هغه دي چې الله او د هغه رسول حرام کړي وي، او دین هغه دی چې الله او د هغه رسول مقرر کړي وي.

- نو څوک چې د الله تعالی پرته د بل دین قانون جوړوي، یا خلک د الله له شریعت پرته بل قانون ته اړکوي، هغه د الله تعالی په هغه ځانګړي حق کې ورسره مقابله کړې ده، د هغه له حقونو څخه یې تېری کړی او د الله شریعت یې رد کړی دی.

- دا عمل له الله تعالی سره شرک دی او ترسره کوونکی یې مشرک او سخت بېلارې دی.

الله تعالی فرمایي:

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ﴾

ژباړه: ایا دوی داسې شریکان لري چې هغوی ته یې په دین کې هغه څه مقرر کړي چې الله یې اجازه نه ده ورکړې؟⁷⁹

- شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله وایي:

- کله چې یو انسان هغه حرام حلال کړي چې په حراموالي یې اتفاق شوی وي، یا هغه حلال حرام کړي چې په حلالوالي یې اتفاق شوی وي، یا هغه شرعي حکم بدل کړي چې په هغه باندې اتفاق شوی وي، نو د اتفاق له مخې کافر او مرتد کېږي.⁸⁰

- بلکې پر مسلمان واجب دي چې د الله تعالی هغه څه تعقیب کړي چې پر خپل نبي نازل کړي دي، پر هغه ټینګ پاتې شي او خپلې فیصلې د هغه له مخې وکړي.

-الله تعالی فرمایي:

⁷⁹ - سورة الشورى الآية : ۲۱.

⁸⁰ - مجموع الفتاوى « ج ۳، ص ۲۶۷.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانوسره پي مشابېت

﴿اتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ﴾⁸¹

ژباړه: «تاسو ته د خپل رب له لوري نازل شوي حکمونه تعقيب کړئ، اوله هغه پرته د نورو دوستانو اولارښوونکو پيروي مه کوئ؛ خوتاسو ډېر لږ نصيحت منئ.

له کافرانوسره د نن ورځې له نورو مشابېتونو څخه يودا هم دی چې د هغوی علوم، فکري نظريات اوفرهنگي نظريات په بشپړه توگه اوله شرعي ضوابطو پرته واخيستل شي اود تعليم اورسنيدو ټولو ډولونوله لارې په اسلامي ټولنه کې خپاره کړل شي.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

-له کافرانو سره په ظاهري بڼه مشابهت :

-له کافرانو سره په ظاهري بڼه مشابهت دا هم دی چې د هغوی تقلید وشي او د هغوی اخلاق، آداب او ځانگړي دودونه خپل کړل شي؛ تردې چې په ځينو اسلامي ټولنو کې بڼه کارونه منکر او بد کارونه معروف او بڼه بلل شوي دي.

-له دې بېلگې څخه دا دي: پيرې خريل، د هغوی جامې اغوستل، د هغوی د کورونو او استوگنځايونو تقلید کول، او د ژونديو موجوداتو مجسمې او انځورونه درول.

-له هغوی سره د مشابهت له تر ټولو سترو ډولونو څخه يودا هم دی چې له هغوی سره محبت او مينه وشي او مسلمانان او د نېکۍ او تقوا خلک بد وگڼل شي؛ ځکه د ايمان له تر ټولو ټينگو اړيکو څخه يوه په الله تعالی د مينې او د الله لپاره د کرکې اړيکه ده.

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابهت

د ليکوال پايله

-الله سبحانه و تعالی موږ ته د دوزخ د خاوندانو، يعنې د کافرانو، له مخالفت څخه د يوې سترې او مېمې موخې له امله امر کړی دی. له دغو موخو څخه يوه دا ده چې د دغو خلکو مينه د مسلمانانو زړونو ته داخله نه شي؛ ځکه هغوی د الله تعالی او د مسلمانانو دښمنان دي.

-په چارو کې موافقت او مشابهت د يو بل سره د الفت او نږدېوالي سبب گرځي، او له هغه وروسته مينه، محبت او هغوی ته تمايل پيدا کېږي. دا چارې کېدای شي د ډېرو سترو فسادونو سبب شي، تردې چې د کفر او له دين څخه د وتلو ترکچې ورسېږي؛ الله تعالی دې موږ ترې وساتي. له همدې امله، حنيف شريعت هغه لارې او اسباب بند کړي دي چې مسلمان دغو سترو فسادونو او خطرونو ته رسوي.

-له کافرانو سره په مخالفت کې بله کټه دا هم ده چې له هغوی څخه د بېزارۍ او کرکې احساس پياوړی کېږي؛ ځکه هغوی د الله تعالی دښمنان دي. الله عزوجل له هغه چا څخه د ايمان د بشپړتيا نښه نفی کړې چې د هغه له دښمنانو سره مينه کوي، يعنې له هغو کسانو سره چې د الله تعالی له شريعت څخه منحرف شوي دي.

الله تعالی فرمايي:

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

ژباړه:

-ته به داسې خلک ونه مومي چې پر الله او د قيامت پر ورځې ايمان ولري، خو بيا له هغو کسانو سره مينه او دوستي وکړي چې د الله او د هغه له رسول سره مخالفت کوي؛ که څه هم هغوی د دوی پلرونه، زامن، وروڼه يا خپلوان وي.

-همدوی دي چې الله د دوی په زړونو کې ايمان ټينګ کړی، او په خپل ځانګړي رحمت او مرسته يې پياوړي کړي دي. هغوی به جنتونو ته داخل کړي چې ترونو لاندې يې ويالې بهېږي، تل به پکې اوسېږي. الله له هغوی راضي دی او هغوی له الله څخه راضي دي. همدوی د الله ډله ده. خبر اوسئ! بېشکه د الله ډله هماغه بريالي دي. (سورة المجادلة، ۲۲ م آيت).

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

-الله تعالی په دې آيت کې بيان کړي چې مؤمن له هغه چا سره د داسې دوستۍ او محبت اړيکه نه ساتي چې د الله او د هغه د رسول مخالفت کوي، که څه هم هغه يې پلار، زوی، ورور يا د کورنۍ له خپلوانو څخه وي.

او که يو مؤمن د هغوی مينه او دوستي پرېږدي، نو الله تعالی به يې ملاتړ وکړي، له هغه څخه به راضي شي، جنت ته به يې داخل کړي او له برياليو کسانو څخه به يې وگرځوي.

-او څوک چې له هغوی سره د داسې مينې او دوستۍ اړيکه ټينگه کړي چې د هغوی ملاتړ او د هغوی د دين د تايد سبب شي، هغه د الله تعالی له رضا څخه برخمن شوی نه دی؛ بلکې د دې کار په اړه سخت خبردارۍ راغلی او انسان د دين له سخت خطر سره مخامخ کوي.

الله تعالی فرمايي:

-﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمُودَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمُودَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ﴾⁸²

ژباړه:

-اې مؤمنانو! زما او خپل دشمنان په دوستۍ مه نيسي، داسې چې له هغوی سره د مينې او دوستۍ اړيکې ټينگې کړئ؛ حال دا چې هغوی له هغه حق څخه منکر شوي دي چې تاسو ته راغلی دی. هغوی رسول الله ﷺ او تاسو ځکه له خپل وطن څخه شري چې تاسو پر الله، خپل رب، ايمان راوړی دی.

-که تاسو زما په لار کې د جهاد لپاره وتلي ياست او زما رضا غواړئ، نو له هغوی سره په پټه د دوستۍ او مينې اړيکې مه ساتئ. زه ښه پوهېږم چې تاسو څه پټوي او څه ښکاره کوي. او له تاسو څخه چې څوک دا کار وکړي، هغه له سمې لارې څخه بې لارې شوی دی. (سورة الممتحنة، ۱م آيت).

⁸² - سورة المائدة، الآية: ۵۷

د نوي کال لمانځل او د دوزخیانو له خاوندانو سره یې مشابېت

او الله تعالى فرمايي:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُم مَّؤْمِنِينَ﴾

يعني: له الله تعالى څخه ووبرېئ او له هغوی سره داسې دوستي او مینه مه کوی؛ ځکه هغوی ستاسو دين ملنډې او لوبې گرځولی دی. نو که تاسو له هغوی سره داسې دوستي وکړئ چې د هغوی د دين ملاتړ او تأييد وي، دا د هغوی له کفر سره د تړاو سبب گرځي.

او الله تعالى فرمايي:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهِمْ مِّنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾

ژباړه:

-اې مؤمنانو! يهوديان او نصارا خپل نږدې دوستان او ملاتړي مه گرځوئ. هغوی يو د بل دوستان او ملاتړي دي. او له تاسو څخه چې څوک له هغوی سره داسې دوستي او ملګرتيا وکړي، نو هغه به د هغوی له ډلې څخه وشمېرل شي. بېشکه الله ظالم قوم ته د هدايت لار نه بښي.

(سورة المائدة، ۵۱م آيت.)

-دا آيت هم له سترو گواښونو څخه دی؛ ځکه الله تعالى په دې کې سخت خبرداري ورکړی دی. نو د آيت له ظاهري مفهومه ښکاري چې له هغوی سره د داسې دوستۍ او ملاتړ په اړه جدي خطر شته چې د هغوی له دين او ډلې سره د يوځای کېدو سبب شي.

الله تعالى فرمايي:

﴿وَلَن تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مَلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ﴾⁸³

ژباړه:

-يهوديان او نصارا به هېڅکله له تا څخه راضي نه شي، تر هغه چې ته د هغوی د دين او لارې پيروي ونه کړې. ورته ووايه: بېشکه د الله لارښوونه هماغه رښتيني لارښوونه ده. او که له هغه

⁸³ - سورة البقرة، الآية: ۱۲۰

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

علم او هدايت وروسته چې تا ته راغلی، ته د هغوی د غوښتنو او هوسونو پيروي وکړې، نو د الله له لوري به نه کوم دوست ولري او نه به کوم مرستندوی.» (سورة البقرة، ۱۲۰ م آيت).

-الله تعالی په دې آيت کې بيان کړي چې څوک د کفارو لار خپله کړي او د هغوی د خواهشاتو او طريقو پيروي وکړي، د الله تعالی هغه هدايت چې ريښتيني هدايت دی پرېږدي او د کفارو د خواهشاتو پيروي وکړي؛ نو هغه به د الله تعالی له لوري هېڅ دوست او مرستندوی ونه لري.

-خو له بده مرغه، نن سبا له کافرانو سره دوستي او موالات د اسلام له هغو مهمو نو اقصو څخه گڼل کېږي چې په اسلامي هېوادونو کې ډېر خلک پرې اخته شوي دي. له الله تعالی څخه مرسته غواړو.

-له الله سبحانه وتعالی څخه سوال کوو چې موږ ته په وينا او عمل کې اخلاص را په برخه کړي، د گمراهۍ له اسبابو څخه مو وساتي، او موږ له هغو کسانو څخه وگرځوي چې يوازې د هغه لپاره مينه کوي او يوازې د هغه لپاره کرکه کوي؛ بېشکه هغه غوره مولا او غوره مرستندوی دی.

اې الله! آيا ما پيغام درساهو؟ اې الله! ته شاهد اوسه.

په درنښت

ابو محمد عبدالله بن عبدالحميد بن عبدالمجيد آل إسماعيل الاثري

د نوي کال لمانځل او د دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

د ژباړونکي پايله

الحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات، والصلاة والسلام على رسول الله ﷺ.

د دې رسالې له مطالبو څخه څرگندېږي چې مسلمان بايد د خپل دين، عقيدې او اسلامي هويت ساتنې ته ډېر پام وکړي. د اسلام مبارک دين مسلمان ته يوازې د عبادتونو لارښوونه نه کوي، بلکې د هغه د ژوند د دودونو، اخلاقو او ټولنيزو چارو لپاره هم اصول او حدود ټاکي.

د ميلادي نوي کال لمانځل د کافرانو له هغو ځانگړو مراسمو څخه دی چې له اسلامي دودونو سره تړاونه لري. د قرآن کریم د لارښوونو، د رسول الله ﷺ د سنتو او د سلف صالحينو د ويناوو په رڼا کې مسلمان ته پکار ده چې د کافرانو له ځانگړو ديني نښو او مراسمو څخه ځان وساتي او خپل اسلامي شخصيت او هويت وساتي.

-همدارنگه د دې بحث له لارې څرگنده شوه چې له کافرانو سره د معاملې، عدالت، نېک چلند او انساني اړيکو مسئله له هغو ځانگړو ديني مراسمو او شعائرو سره توپير لري چې د هغوی د دين او مذهبي هويت ځانگړې نښې گڼل کېږي. له همدې امله مسلمان بايد د شريعت د لارښوونو په رڼا کې د هرې مسئلې ترمنځ توپير وکړي او له افراط او تفريط څخه ځان وساتي.

په پای کې، د دې ليکنې اساسي موخه د خلکو ترمنځ د شخړې او دښمنۍ رامنځته کول نه دي، بلکې د اسلامي لارښوونو بيانول، د مسلمان د ديني هويت ساتل او د هغو دودونو په اړه د شرعي پوهاوي زياتول دي چې د مسلمان له عقيدې او ديني ژوند سره تړاونه لري.

-له الله تعالى څخه غواړو چې زموږ تېروتنې وبخښي، زموږ عملونه قبول کړي، مسلمانانو ته د خپل دين د سم فهم او عمل توفيق ورکړي، او موږ ټول د قرآن کریم او د رسول الله ﷺ د سنتو پر نېغه لار ثابت قدمه وساتي.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانو سره يې مشابېت

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.

په درنښت

محمد بشير مدني

د منابعو فهرست

۱. القرآن الكريم .
۲. أحكام أهل الذمة — مؤلف: محمد بن أبي بكر ابن قيم الجوزية رحمه الله، تحقيق: يوسف بن أحمد البكري او شاکر بن توفيق العاروري، رمادي للنشر، دمام، سعودي عربستان، ۱۴۱۸هـ/۱۹۹۷م.
۳. اقتضاء الصراط المستقيم لمخالفة أصحاب الجحيم — مؤلف: شيخ الإسلام أحمد بن عبد الحليم ابن تيمية رحمه الله، تحقيق: د. ناصر بن عبد الكريم العقل، دار عالم الكتب، رياض، سعودي عربستان.
۴. التداير الواقية من التشبه بالكفار — مؤلف: عثمان أحمد دوکلي، مكتبة الرشد للنشر والتوزيع، رياض، سعودي عربستان، ۲۰۰۰م.
۵. تشبيه الخسيس بأهل الخميس — تحقيق: مشهور حسن سلمان، مجلة الحكمة، خلورمه گنه.
۶. سنن أبي داود — مؤلف: سليمان بن الأشعث السجستاني رحمه الله، دار الرسالة العالمية، دمشق، سورية.
۷. سنن الترمذي — مؤلف: محمد بن عيسى الترمذي رحمه الله، شركة مكتبة ومطبعة مصطفى البابي الحلبي، قاهره، مصر.
۸. شعب الإيمان — مؤلف: أحمد بن الحسين البيهقي رحمه الله، تحقيق: محمد السعيد بسيوني زغلول، دار الكتب العلمية، بيروت، لبنان، ۱۴۱۰هـ/۱۹۹۰م.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانوسره يې مشابېت

٩. شرح الفقه الأكبر — مؤلف: ملا علي القاري رحمه الله.
١٠. صحيح الجامع الصغير وزيادته — مؤلف: محمد ناصر الدين الألباني رحمه الله، المكتب الإسلامي، بيروت، لبنان.
١١. السلسلة الضعيفة — مؤلف: محمد ناصر الدين الألباني رحمه الله، مكتبة المعارف، رياض، سعودي عربستان.
١٢. السنن الكبرى — مؤلف: أحمد بن الحسين البيهقي رحمه الله، دار الكتب العلمية، بيروت، لبنان.
١٣. صحيح البخاري — مؤلف: محمد بن إسماعيل البخاري رحمه الله، تحقيق: محمد زهير بن ناصر الناصر، دار طوق النجاة، بيروت، لبنان، ١٤٢٢هـ/ ٢٠٠١م.
١٤. صحيح مسلم — مؤلف: مسلم بن الحجاج النيسابوري رحمه الله، دار إحياء التراث العربي، بيروت، لبنان.
١٥. فيض القدير شرح الجامع الصغير — مؤلف: عبد الرؤوف المناوي رحمه الله، المكتبة التجارية الكبرى، مصر، ١٣٥٦هـ/ ١٩٣٨م.
١٦. فتاوى اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء — مؤلف/مرجع: اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء، الرئاسة العامة لإدارات البحوث العلمية والإفتاء، رياض، سعودي عربستان.
١٧. مجموع الفتاوى — مؤلف: شيخ الإسلام أحمد بن عبد الحليم ابن تيمية رحمه الله، راتولوونكي: عبد الرحمن بن محمد بن قاسم رحمه الله، مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف، مدينة منوره، سعودي عربستان، ١٤١٦هـ/ ١٩٩٥م.
١٨. مجموع فتاوى سماحة الشيخ عبد العزيز بن باز — مؤلف: عبد العزيز بن عبد الله بن باز رحمه الله، راتولوونكي: أ.د. عبد الله بن محمد الطيار، دار الوطن، رياض، سعودي عربستان.
١٩. المصنف — مؤلف: عبد الله بن محمد بن أبي شيبه العبسي رحمه الله، مكتبة الرشد، رياض، سعودي عربستان.
٢٠. مسند الإمام أحمد بن حنبل — مؤلف: أحمد بن محمد بن حنبل رحمه الله، تحقيق: أحمد محمد شاكر، دار المعارف، قاهره، مصر.

د نوي کال لمانځل اود دوزخيانو له خاوندانوسره يې مشابهت

۲۱. المستدرك على الصحيحين — مؤلف: محمد بن عبد الله الحاكم النيسابوري رحمه الله،
تحقيق: مصطفى عبد القادر عطا، دار الكتب العلمية، بيروت، لبنان، ١٤١١هـ/١٩٩٠م.

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English